СОВЕТ ФАНИ ВА ТЕХНИКАСИНИНГ ЯНГИ УЛКАН ҒАЛАБАСИ

СССР 50 йил

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 42 (4501).

29 ФЕВРАЛЬ СЕШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ТАСС АХБОРОТИ

КОСМОСДАГИ БУЮК ЭКСПЕРИМЕНТ ТУГАЛЛАНДИ

Совет космик фани ва техникаси Ойни тадқиқ қилишда янги ғалабани қўлга киритди. «Луна-20» автомат станцияси парвози программаси муваффақиятли тугалланди.

«Луна-20» автомат станциясининг қайтариладиган аппарати 1972 йил 25 февралда Совет Иттифоқи территориясининг мўлжалланган районига қўнди. Ойни ўрганишнинг навбатдаги вазифаси ажойиб тарзда ҳал қилинди. Ойнинг бориш қийин бўлган материк районидан биринчи марта олинган Ой замини намуналари Ерга етказилди.

Космосдаги мураккаб эксперимент бир неча босқичда ўтказилди.

«Луна-20» автомат станцияси 1972 йил 14 февралда учирилган эди. Станция космосда 105 соат учганидан кейин Ой атрофи орбитасига чиқди. Ойнинг мўлжалланган районига қўндиришни таъминлаш мақсадида станция 19 февралда тўғрилаб қўйилди.

«Луна-20» автомат станцияси 21 февраль Москва вақти билан соат 22 дан 19 минут ўтганда Сероблик денгизи билан Кризислар денгизи ўртасидаги тоғли материк районга оҳиста қўнди. Шу билан автомат аппаратни Ой замини мураккаб бўлган районга қўндиришдан иборат илмий-техникавий вазифа муваффақиятли ҳал қилинди.

Автомат станция қўниб, унинг ичидаги системаларнинг ҳолати текшириб кўрилгандан кейин телефотометрик қурилмалар ишга туширилди. Ана шу қурилмалар ёрдамида олинган Ой юзасининг тасвирлари замин намуналари олиш учун жой танлаш имконини берди. Замин намуналари олиш операциясининг ҳамласи Ердан берилган командага мувофиқ ўтказилди. Замин намуналарини оладиган механизм Ой заминини пармалади ва ундан намуналарни олди. Сўнгра Ой заминининг бу намуналари қайтариладиган аппарат контейнери ичига солиниб, унинг қопқоғи маҳкам бекитиб қўйилди.

Станция Ойда ишлаб турган чоқда станция турган жойнинг координатлари аниқланди ва парвозга тайёргарлик ишлари ўтказилди.

Космик ракета қайтариладиган аппарат билан бирга қўниш босқичидан платформа сифатида фойдаланиб, 23 февраль Москва вақти билан соат 1 дан 58 минут ўтганда Ойдан парвоз қилди.

Автомат станция Ой билан Ер трассаси бўйлаб парвоз қилган чоғда ўтказилган радио алоқа сеансларида команда бериш-ўлчаш комплексининг Ердаги станциялари телеметрик ахборотларни қабул қилдилар ва траекторияларни ўлчадилар. Олинган маълумотлар кема ичидаги системаларнинг ҳолатини ва парвознинг ҳақиқий траекториясини контроль қилиш мақсадида координациялаш-ҳисоблаш марказида ишланди.

«Луна-20» станциясининг космик ракетаси 25 февралда иккинчи космик тезликда Ерга томон яқинлашди. Мўлжалланган вақтда қайтариладиган аппарат космик ракетадан ажралди. Шундан кейин қайтариладиган аппаратнинг Ерга қўнишгача бўлган парвози Ердаги радиолокацион воситалар ёрдамида кузатиб турилди.

Қайтариладиган аппарат Ер атмосферасининг зич қатламларига кирган чоқда аэродинамик тормозланиш бошланди. Унинг охирги участкасида парашют системаси ишга туширилди. Шу тариқа қайтариладиган аппарат Москва вақти билан соат 22 дан 12 минут ўтганда Қозоғистон ССРнинг Жезқазган шаҳридан 40 километр ғарби-шимолдаги мўлжалланган районга ғоят аниқ қўнди.

Метеорология шароитлари ғоят ноқулай: қаттиқ шамол эсганлиги, қор-бўрон турганлиги ва булут паст бўлганлигига қарамай қидирув хизмати ходимлари қайтариладиган аппаратни эвакуация қилишни таъминлади.

Космосдаги мураккаб экспериментнинг ҳамма босқичлари — станциянинг Ойга томон ва Ой атрофи орбитаси бўйлаб парвози, Ой юзасига оҳиста қўниши, замин намуналари олиши, Ойдан парвоз қилиш ва Ерга қайтиб тушиши программага тўла мувофиқ тарзда ўтказилди.

Автомат аппарат Ойнинг материк қисмидан олиб келган Ой замини намуналари илмий тадқиқотлар учун СССР Фанлар академиясига топширилади. Ойнинг янги районидан олиб келинган замин намуналарини ўрганиш ва анализ қилиш Ойнинг табиати ва эволюцияси ҳақида ҳосил қилинган билимларни кенгайтириш учун маълумот беради.

Ой замини намуналарини тадқиқ қилиш натижалари эълон қилинади.

«Луна-20» совет станциясининг парвози автомат аппаратлар ёрдами билан Ойни ва планеталарни тадқиқ қилишнинг катта имкониятлари борлигини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди ва жаҳон космонавтикаси тарихига ёрқин саҳифа бўлиб қўшилди.

«Луна—20» станциясининг ерга қўниш районига қайтиб келган аппарати.

В. МУСАЭЛЬЯН фотоси

ТАСС фотохроникаси.

ИЛМ-ФАННИНГ КАТТА ЮТУҒИ

«Луна—20» автомат станциясининг парвози муваффақиятли тугалланиб, тарихда биринчи марта Ойнинг бориш қийин бўлган материк районидан замин намуналари Ерга олиб келинди.

Бу мислсиз экспериментда совет гуманизмининг тантанасини кўриш мумкин. Негаки, одам чиқармасдан туриб автомат ёрдами билан Ойдан жисм олиб келиб Ерда ўрганилмоқда. Бунда одам хавфда бўлмайди. Яна бир афзал томони — инсон Ойнинг маълум бир жойларини тадқиқ қилса, автомат унинг ҳар қандай қийин чеккасидан ҳам тадқиқот қилиш учун материал ола олади.

«Луна—20» бизнинг Ойдаги альпинистимиз бўлди. Бу автомат станция парвозининг муваффақиятли тугаллангани Советлар мамлакатида космонавтика кибернетика, электроника каби фанларнинг ғоят тараққий этганлигидан далолат беради.

В. ҚОБУЛОВ,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги.

СОВЕТ ФАНИНИНГ ОЛАМШУМУЛ ҒАЛАБАСИ

Шу йил 19 февралда совет олимлари, инженер-техниклари ва ишчилари яратган «Луна—20» автомат станцияси Ойга учирилгани тўғрисидаги хушхабар ҳаммамизни беният хурсанд қилган эди. 25 февралда «Луна—20» автомат станцияси белгиланган жойда аниқ қўндирилди. Ой замини мураккаб бўлган жойга қўниб, у ердан намуна олиб тушди. «Луна—20» автомат станцияси ердан туриб берилган командага мувофиқ ҳаракат қилди. У совет фанининг ғоят тараққий этганлигини бутун дунёга яна бир бор намойиш қилди.

Совет олимлари томонидан яратилган «Луна-20» автомат станция Ойга одам чиқармай туриб, Ой заминини текшириш, ўрганиш мумкинлигини кўрсатди. У муваффақият билан барча совет кишилари ҳақли равишда фахрланадилар.

М. ҒАНИЕВА,
қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати, Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институтининг директори.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ҒАЛЛА МЎЛ БЎЛСИН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Республиканинг колхоз ва совхозларида дон етиштиришни янада кўпайтириш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Қарорда айтиладики, республикада деҳқончилик маданиятини юксалтириш, тупроқ унумдорлигини ошириш, суғоришни ривожлантириш ҳамда ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш юзасидан катта иш қилинди, пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан муттасил мўл ҳосил олиш учун зарур шарт-шароитлар яратилди.

Республиканинг кўпгина колхоз ва совхозлари мамлакатни тобора кўп пахта билан таъминлашдан иборат асосий вазифани ҳал қила бориб, суғориладиган ва лалми ерлардан янада интенсив фойдаланиш асосида дон етиштиришни тез кўпайтирмоқдалар. Ғаллакор хўжаликлар саккизинчи беш йиллик мобайнида бундан аввалги беш йилликдагига нисбатан дон етиштиришни 380 минг тонна оширдилар, шоли етиштириш эса 65 процент кўпайди. 1- «Ғаллаорол», «Қорақишлоқ», «Ғаллақудуқ», 2- «Зомин» совхозлари, Тошкент областидаги Калинин номли, «Гулистон» колхозлари 1971 йилнинг ноқулай қурғоқчилик шароитларида лалми ерларда гектар бошига 7-10 центнердан буғдой ва арпа етиштирдилар.

«Ал-Хоразмий», Чапаев номли, «Сирдарьинский» шоликорлик совхозлари бултур гектар бошига 35-45 центнердан, Тошкент областидаги Свердлов номли, «Полярная звезда» колхозлари, Хоразм областидаги «Коммунизм» колхози гектар бошига 55-65 центнердан шоли олдилар. Сариосиё районидаги «Коммунизм», Самарқанд районидаги «Победа» колхозларида, «Савай» совхозида ва кўпгина бошқа хўжаликларда ҳар йили гектар бошига 60-70 центнер ва бундан ҳам кўп маккажўхори дони етиштирилмоқда.

Бироқ, деб таъкидланади қабул қилинган қарорда, кўпгина колхоз ва совхозларда лалми ерларда буғдой ва арпа, суғориладиган ерларда шоли, дон, маккажўхори ва оқ жўхори етиштиришни кўпайтиришнинг катта имкониятлари ва резервларидан етарлича фойдаланилмаяпти.

Деҳқончиликнинг илмий жиҳатдан асосланган системаси жуда секин жорий этилмоқда, кўпчилик хўжаликларда лалми ерларда доимо бошоқли экинлар етиштириб келинаётганлиги далада бегона ўт кўпайишига, ернинг кучсизланиб қолишига ва қурғоқчиликнинг ҳосилга зарарли таъсирининг ошишига олиб келмоқда. Бултур Қашқадарё ва Сурхондарё областларида экин майдонларининг 1-2 процентигагина дам берилган. Шу билан бирга Тошкент областида 14 минг гектар, Сирдарё областида 43 минг гектар, Самарқанд областида 77 минг гектар, Қашқадарё областида 29 минг гектар, Сурхондарё областида 43 минг гектар лалми бўз ерлардан фойдаланилмаяпти.

Кўпгина колхоз ва совхозларда деҳқончилик маданияти ҳануз паст: агротехникани қўпол бузишга йўл қўйилмоқда, экин экиш ва ҳосилни ўриб-йиғиб олишнинг энг қулай муддатлари ўтказиб юборилмоқда, гербицидлар ва минерал ўғитлардан етарли фойдаланилмаяпти. Булунғур райони ва бир қанча бошқа районларнинг хўжаликларида гектар бошига атиги 3-4 центнердан ҳосил олинаётганлигининг сабабини фақат шу билан изоҳлаш мумкин.

Кўпгина хўжаликлар дон, шу жумладан шоли етиштиришни кўпайтириш учун суғориладиган ерлардан ҳамон самарали фойдаланмаётирлар.

Қорақалпоғистон АССР колхозлари гектар бошига атиги 20,9 центнер, Сирдарё областининг колхозлари 18 центнер, Фарғона областининг колхозлари 21,4 центнер шоли олдилар.

Дон учун маккажўхори ва оқжўхори етиштириладиган майдонлар жуда секин кенгайтирилмоқда, бу экинларнинг ҳосилдорлиги эса жуда паст. Суғориладиган ерларда дон етиштиришнинг муҳим манбаи бўлмиш маккажўхори, оқжўхори ва арпа кетидан силосбоп маккажўхори, мош, тариқ ва бошқа хил такрорий экинлар етиштиришдан, шунингдек шартли суғориладиган ерларда бошоқли экинлар етиштиришдан фойдаланилмаяпти. Бедадан кейинги биринчи йил суғориладиган ерлардан норационал фойдаланиляпти, кўпгина хўжаликлар беда билан қўшиб экилган арпадан кам ҳосил олмоқда, аралаш ҳолда оралиқ экинлар экиш сусткашлик билан жорий этилмоқда.

Хоразм, Фарғона, Андижон, Наманган, Бухоро областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг давлатга дон сотишдан ҳоли қилинган кўпгина хўжаликлари жамоат чорвачилигининг эҳтиёжлари учун дон етиштиришни кўпайтира олмаяптилар.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари суғориладиган ва лалми ерларда дон етиштиришни кўпайтириш ишлари учун, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VIII ва XIII пленумларининг «Республика колхоз ва совхозларида дон етиштиришни янада кўпайтириш чоралари тўғрисида»ги қарорлари сўзсиз бажарилиши учун хўжаликларнинг раҳбарларига қўйиладиган талабларни бўшаштириб юбордилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети КПСС XXIV съездининг дон етиштиришни кўпайтиришга оид қарорларини амалга ошириш мақсадларида **қарор қилдилар:**

Дон хўжалигини ривожлантиришда қайд этилган камчиликларни тезроқ тугатиш ва лалми ҳамда суғориладиган ерлардан янада интенсив фойдаланиш асосида дон етиштиришни анча кўпайтиришни таъминлаш республика партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

Қарорда Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик, совхозлар, озиқ-овқат саноати, тайёрлаш, мелиорация ва сув хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», «Узсельхозтехника» бирлашмаси, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, шунингдек колхоз ва совхоз раҳбарлари зиммасига 1972 йилдан бошлаб лалми ерларда етиштириладиган донни 616 минг тоннага, суғориладиган ерларда шу йилги беда билан қўшиб экилган экинлар ҳосилини 209,6 минг тоннага, маккажўхори ва оқжўхори ҳосилини 350 минг тоннага, шоли ҳосилини 247 минг тоннага етказиш учун ҳар бир хўжаликда конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифаси топширилади. Шу мақсадларда:

— бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига, айниқса лалми ерларда донли экин майдонларини кенгайтириш лозим.

Барча лалми ерлардаги ғаллакор хўжаликларда деҳқончилик маданиятини юксалтириш чоралари, районлаштирилган нав уруғликларини экиш, донли экинлар парвариши, шудгорлаш системаси, ўғит ишлатишнинг прогрессив усулларини жорий этиш чоралари кўрилмоғи керак. Бошоқли дон экинларидан муттасил мўл ҳосил олиш учун экин касалликлари ва бегона ўтларга қарши кураш чораларини кучайтириш таклиф этилди;

— суғориладиган ерларда маккажўхори ва оқжўхори донини етиштиришга муносабатни тубдан ўзгартирмоқ, 1972 йилда дон учун етиштириладиган шундай экин майдонларини 100 минг гектарга етказиш, экин парваришини яхшилаш, гектар бошига камида 35-40 центнердан дон олиш керак.

Дон ўрим-йиғимини механизациялаш ва суғориладиган ерлардан янада самарали фойдаланиш мақсадларида дон учун экиладиган, шунингдек лавлагига қўшиб экилган маккажўхори майдонларининг қатор ораларини одатда 90 сантиметрдан қилиб олиш тавсия этилади.

Аралаш қилиб экилмаган далалардан дон учун маккажўхори ва бошоқли экинлар йиғиштириб олинганидан сўнг силос учун такрор маккажўхори экиш, шунингдек силос ва кўк озуқа учун анғизига экилган оқжўхоридан иккинчи ҳосил олинишини таъминлаш тавсия этилади;

— суғориладиган ерларда бедани одатда арпа ва буғдойга аралаштириб экиб, шу йилги экинзорлардан камида 20-25 центнер дон ва 40-50 центнер беда пичани олинишига эришмоқ лозим.

Нут, мош ва бошқа дуккакли экинлар дони етиштиришни кўпайтириш юзасидан қўшимча чоралар кўрилиши кўзда тутилади;

— колхоз ва совхозларда суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш чораларини кўриш илғор хўжаликларнинг тажрибаларини ҳамма жойда жорий этиш ва шу йилнинг ўзидаёқ шоли ҳосилдорлигини гектар бошига камида 40 центнергача етказиш лозим;

«Главсредазирсовхозстрой», «Узглавводстрой», Ўзбекистон ССР совхозлар министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига ихтисослаштирилган шоликор совхозларда ўзлаштириш ва шоли етиштиришни кўпайтириш учун фойдаланилмаётган катта-катта ер резервлари борлигини назарда тутиб, шолипояга айлантириладиган ерларни инженерлик-мелиорация жиҳатидан тайёрлашни тезлаштириш чораларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш таклиф этилди;

— донли экинлар ва маккажўхори уруғчилиги ишини яхшилаш, 1972 йилдан бошлаб ҳар бир хўжаликда уруғликни керагича жамғариш, уни ўз вақтида тозалаш ва яхши сақлашни таъминлаш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорида «Узсельхозтехника» бирлашмасига ғаллакор колхоз ва совхозларни етишмаётган техника билан, айниқса дон учун етиштириладиган маккажўхори, оқжўхори, шоли, дуккакли дон экинларини парвариш қилиш ва ҳосилини ўриб-йиғиб олишни механизациялашга имкон берадиган техника билан таъминлаш, шунингдек трактор, комбайн, қишлоқ хўжалик машиналари ва автотранспортни ўз вақтида ремонт қилиб бериш вазифаси топширилди.

Суғориладиган зонада маккажўхори ва ғалла ўриш комбайнларидан ғоят рационал фойдаланиш мақсадларида область ва районларда «Узсельхозтехника» бирлашмаларининг махсус ўрим-йиғим отрядларини тузиш мақбул деб топилди. Мана шу отрядлар колхоз ва совхозлар билан тузилган шартномаларга биноан дон учун етиштирилган маккажўхори билан бедага аралаштириб экилган арпа ўриб-йиғиб беради.

«Узсельхозтехника» республика бирлашмаси ана шу масала юзасидан ўз таклифларини Ўзбекистон ССР Министрлар Советига топширмоғи керак.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети суғориладиган ерларда дон етиштиришни кўпайтириш учун комсомол-ёшлар бригадалари ҳаракатини яна бошламоғи, ҳар бир колхоз ва совхозда шундай бригадалар тузмоғи, уларнинг ишини назорат қилишни кучайтирмоғи ва мўл дон ҳосили етиштиришда уларга ёрдам бермоғи лозим.

Ўзбекистон касаба союзлари республика советига, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетига ғалла ва дон учун етиштириладиган маккажўхоридан мўл ҳосил олиш илғорларини рағбатлантириш чораларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифалари топширилди.

Қарор область ва район партия комитетлари, колхоз ва совхоз бошланғич партия ташкилотлари зиммасига суғориладиган ва лалми ерларда бошоқли экинлар, маккажўхори ва оқжўхори дони етиштирувчи ихтисослаштирилган бригадаларни тузиш ва уларни кадрлар билан мустаҳкамлаш, шу бригадалар ўртасида социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш вазифаларини юклайди. Дон етиштириш ва уни давлатга сотишни кўпайтириш, уруғлик ва озуқа фондини тўлдириш юзасидан белгиланган план ва мажбуриятлар ўз вақтида бажарилишини назорат қилишни кучайтириш зарур. Беш йиллик мобайнида дон ҳосилдорлигини гектар бошига камида 4 центнер ошириш ва дон етиштиришни анча кўпайтириш юзасидан партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун бевосита бригадалар ва бўлимларда оммавий-сиёсий ишларни кенг қулоч ёйдириш лозим.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ АҲДИ

ТЕРМИЗ, 28 февраль. (ЎзТАГ). Бугун Термизда Сурхондарё область қишлоқ хўжалик илғорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш ишида сурхондарёликлар билан мусобақадош Қашқадарё областининг намояндалари ҳам иштирок этдилар.

Область қишлоқ меҳнаткашларининг ўтган йилги иш якунлари ва тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилидаги вазифалари тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Муродов доклад қилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгаш иштирокчилари 1972 йил учун социалистик мажбурият қабул қилдилар. Сурхондарё области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг ярим асрлик юбилейи йилида давлатга 400 минг тонна пахта, шу жумладан 135 минг тонна қимматли ингичка толали пахта топширишга қарор қилдилар.

15 АПРЕЛЬ—КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Республикамиз пойтахтидаги корхоналар коллективлари москвалик саноат ходимларининг шу йилнинг 15 апрелида коммунистик шанбалик ўтказиш юзасидан бошлаган ташаббусларига бажонидил қўшилмоқдалар. Шу муносабат билан ишчи-хизматчиларнинг митинглари бўлиб ўтмоқда.

Куни кеча шундай митинг Тошкентдаги В. И. Ленин номли электрон техника заводида бўлди. Унинг иштирокчилари коммунистик шанбаликда фаол иштирок этишга қарор қилдилар.

УРХО КЕККОНЕН МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Финляндия республикасининг президенти Урхо Калева Кекконен 27 февралда Москвадан Хельсинкига жўнаб кетди. У СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан ғайри расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлган эди.

Финляндия республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Шереметьево аэродромида президент Урхо К. Кекконенни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, СССР министрлари А. А. Громико, Б. П. Бутаев, шунингдек, СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. Ф. Мальцев узатиб қолдилар.

Узатиб қолувчилар орасида Финляндиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Бьерн-Олоф Георг Алхолм ҳам бор эди.

(ТАСС).

ЧОРВА ҚИШЛОВИ ИЛҒОРЛАРИГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети 1971 йил декабрь ва 1972 йил январь ойларида чорва қишловини ўтказиш бўйича социалистик мусобақа якунларини қараб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини Тошкент областига беришга қарор қилдилар. (Область партия комитетининг секретари **Мусахонов**, область ижроия комитетининг раиси **Асомов**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **Ортиқхўжаев**, область совхозлар трестларининг директорлари **Аракелян** ва **Албеков** ўртоқлар). Областда чорва қишлови учун запас озуқа жамғарилган, чорва моллари ва паррандалар бино билан таъминланган, қорамолларнинг 99,9 проценти, чўчқаларнинг 98,7 проценти, қўйлар ва эчкиларнинг 99,8 проценти сақлаб қолинган. Яхши парваришлаш ҳисобига уларнинг семизлиги, қиш шароитида маҳсулдорлиги таъминланган. Икки ойда ҳар бош сигирдан 315 килограммдан сут, ҳар товуқдан 19 тадан тухум олинган. 72,1 минг тонна дағал хашак майдаланиб, шундан 9 минг тоннаси буғлатилган. 2200 тонна сунъий сут олинишига таъминланган.

ИШЧИ НОМИ — ШАРАФЛИ НОМ

ВЕТЕРАН

Кончилар шаҳри — Ангренда Бекмирза акани танимайдиган, у билан фахрланмайдиган киши топилмаса керак. Меҳнатсевар, тиниб-тинчимас шахтер бундай иззат, ҳурматга ҳалол меҳнати, одамийлиги, ширинсуханлиги билан эришган.

Бекмирза ака кончилар оиласига Улуғ Ватан уруши йиллари келиб қўшилди. Ўша пайтларда шаҳарга эндигина асос солинаётган дамлар эди. Донецкдан республикамизга келган шахтерлар ёш ўзбек йигитини машаққатли,, лекин шарафли касбга ўргатдилар, устозлик қилдилар.

Орадан йиллар ўтди. Бекмирза аканинг маҳорати тобланди, тажрибаси ошди. 9-шахтада меҳнат қилаётган бирон-бир киши билан тасодифан рўпара келиб, суҳбатлашиб қолсангиз, албатта Раззоқов номини фахр билан тилга олади.

— Меҳнат кишини улуғлайди, элга танитади, деганларича бор экан,— дейди кекса кончи.— Шу ерда ишлаётганимга 30 йилдан ошиб қолибди. Ажабо, ҳаёт ҳам оқар сув эканми, қўлимга болға ушлаганим кечагидек ёдимда. Ҳаётимдан, танлаган касбимдан, ортда қолган машаққатли йиллардан розиман. Меҳнатим қадрланди, ҳукуматимизнинг медаллари, саккизта Фахрий ёрлиқлари билан тақдирландим...

Шунинг учун бўлса керак, Бекмирза ака бир неча йил муқаддам қарилик пенсиясига чиққан бўлишига қарамай, ҳамон жонажон корхонасидан ажралолмаяпти. Бўш вақти бўлдими, шахтага келиб забойга тушади, ёшларнинг ишига соатлаб термулиб туради, кези келганда машина-механизмлардан қандай қилганда унумли фойдаланиш мумкинлиги ҳақида маслаҳатлар беради.

...Жигаристон қишлоғи аҳолиси тонг билан уйғонади. Уларнинг аксарияти шахтёрлар. Саноқли сонияларда бўш турган автобуслар хонадонларимиз, муассаса ҳамда ташкилотларни ёқилғи билан таъмин этаётган ажойиб касб эгалари билан тўлади. Синчиклаб назар ташланг-а, қорачадан келган, кўзларидан ўт чақнаб турган, барча билан самимий саломлашаётган ана шу киши Бекмирза ака Раззоқовдир.

Ф. ПУЛАТОВ.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Муназам Йўлдошева Тошкентдаги устки трикотаж фабрикасининг илғор ишчиларидан ҳисобланади. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини шахсий меҳнат совғаси билан қаршилашга аҳд қилган Муназам айни кунларда смена нормасини 110-115 процентга етказиб уддалаб келяпти. Суратда: М. Йўлдошева.

Ф. АБДУРАСУЛОВ фотоси.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

УЛУҒ САНАГА БАҒИШЛАБ

КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил топганлигига тайёргарлик тўғрисида қабул қилган қарорига жавобан Калинин районидаги «Ленинчи» газета редакцияси коллективи совет халқларининг қардошлик оиласида эришилаётган ютуқларидан ҳикоя қилувчи саҳифа ва махсус сонлар эълон қилиб боришга қарор қилди.

Газетанинг 24-сонида босилган материалларда Украина ССР Қрим областидаги Боғчасарой райони ҳамда Тошкент область Калинин райони меҳнаткашларининг СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бажараётган ишлари ҳикоя қилинди. «Буюк иттифоқ» сарлавҳали бош мақолада доҳиймиз В. И. Ленин асос солган қардошларча дўстлик қудрати мадҳ этилган.

Ички саҳифаларда Боғчасарой район партия комитети бўлим мудири А. Фалалеев, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош агрономи А. Снегур ва бошқа ўртоқларнинг мазмунли мақолалари босилган. Бу материалларда Боғчасарой райони меҳнаткашларининг КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошираборйб қўлга киритаётган муваффақиятлари ҳикоя қилинган. Маҳаллий материаллар қизиқарли форма ва жанрларда ифодаланган.

Газетанинг навбатдаги сонларида бошқа қардош республикалар районларининг ҳаётини ифодаловчи материаллар эълон қилинади.

АТЕИСТЛАР УЧУН

Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти фалсафа фанлари доктори, профессор А. Ортиқовнинг умумий таҳрири остида «Қисқача атеистик луғат»ни ўзбек тилида биринчи марта нашр этди.

Бу китобча атеист — пропагандистлар, агитаторлар, студентлар ва кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган. Унда 400 га яқин термин киритилган. Буларда марксча-ленинча атеизм тарихи ва назариясига доир асосий тушунчалар, ҳозирги замон монотеистик динларининг ақидаларига, диний оқимларга оид масалалар ўз ифодасини топган.

Диний терминларни шарҳлашда диннинг гносеологик, социал ва психологик илдизларини очишга, унинг ижтимоий ва шахсий ҳаёт учун, илм-фан, техника, маданият ва санъатнинг ривожланиши учун зарарларини кўрсатишга доир хулосаларни чиқаришга ҳаракат қилинган.

Луғатни ёзишда профессор А. Ортиқов, фалсафа фанлари кандидатлари А. Абдусаматов, А. Аюпов, Ж. Бобоев, Ҳ. Умаров, М. Фаёзов, В. И. Шубин, аспирант Ғ. Шокиров ўртоқлар иштирок этган.

Т. ХЎЖАЕВ.

ДУГОНАЛАР

ЛАВҲА

Мавлуда цехдан чиқди.

Шундоққина рўпарасидаги тоғдан келаётган муздай шабададан тўйиб нафас олди. Кўнгли равшан тортиб кетди. Дугонаси келадиган томонга бир қараб қўйди: Маъмура кўринмасди. Мавлуда яна тоққа тикилди. Билмайди, нечанчи марта у тоққа ҳавас билан боқаяпти. Ангренга келибдики, шу юксак чўққиларнинг мафтуни.

Ҳозир ҳам оппоқ чўққига термулганича тураркан, дугонасининг овози чўчитиб юборди:

— Тинчликми? Ҳаёл паришон, лабда табассум?

— Сени кутиб турувдим...

— Қани кетдик, бўлмаса. Бугун зачётни топшириб олайлик, бошқа «масалаларни» кейин гаплашамиз...

— Мавлуда, цехингизга ҳавасим келади-да. Деярли ҳамма ишни автомат ва ярим автоматлар бажаради. Кейин тайёрлаган плиткаларинг ҳам ҳар қадамда учрайди: факультет биносида, магазинларда, ошхоналарда...

— Шошмай тур ҳали, сизларнинг цехга ҳам ҳамманинг ҳаваси келадиган бўлади. Ҳозир фақат техникага эътибор суст-да, буни бошлиқлар ҳам билишади, бироқ, янги техника билан жиҳозлаш анча қийин бўляпти, чамаси. Бир ёғи, ҳали комбинат ёш. Қараб тур, яқин йилларда шундай чиройли коса-пиёлалар, кўзалар, вазалар ишлаб чиқариладики, қўяверасан.

Мавлуда Иброҳимова пардоз плиткалари цехида, Маъмура Тўлаганова эса кенг истеъмол буюмлари цехида ишлайди. Айни вақтда Тошкент политехника институтининг Ангрендаги умумтехника факультетида, 3-курсда ўқийдилар. Кундузи керамика комбинатида ишлаб, кечқурун керамика мутахассислиги бўйича ўқиётган бу ёшлардан комбинат коллективининг умиди катта: улар комбинатнинг келажаги!

— Коллективимиз 400 кишидан иборат, — дейди пардоз плиталари цехининг бошлиғи Ричард Ан. — Улар орасида илғорлар кўп.

Янги қуриб фойдаланишга топширилган цех 18 ойдан сўнг лойиҳада кўрсатилган тўла қувват билан ишлай бошлаши керак эди. Коллектив орасида меҳнат интизомининг яхши йўлга қўйилганлиги, ҳар бир ишчининг ўз касбига, вазифасига сидқидилдан ёндошиши, айниқса, инженер-техник ходимлар ва новаторлар ишчиларнинг изланиши туфайли тўққиз ой мобайнида тўла қувват ўзлаштириб олинди. Бизнинг муваффақиятимизда новаторларнинг улуши салмоқли. Хом плиткаларни прессдан қабул қилиб олиб куритиш печига юборадиган автомат линия кўнгилдагидек ишламас эди. Рационализаторларимиз шу линияни мукаммаллаштириб, қувончли натижага эришдилар. Шунингдек, бракни камайтирадиган янги автомат ҳам жорий қилиниб, ишга туширилди.

Шу кунларда ихтирочи ва рационализаторлар глазурловчи конвейерни хумдон билан туташтирадиган автомат линия яратмоқдалар. Шундан сўнг плиткани қолиплашдан то ҳумдондан тайёр бўлиб чиққунича бўлган жараёнда қўл кучи ишлатилмайди.

Ҳозир цех коллективи ҳар ойда 41—42 минг квадрат метр пардоз плиткалари ишлаб чиқармоқда. Ойлик планларни ортиғи билан бажаришда Ж. Абдуллаев, А. Қўшматова, О. Архипова, Н. Расшупкина, Т. Бегматова, А. Тешабоев каби пешқадам ишчиларнинг ҳиссаси катта.

...Мавлуда ва дугонаси шу ҳамкасблари ҳақида фахр билан сўзлаб берди. Суҳбат комбинат ҳовлисида ҳам давом этди. У корхона истиқболи, келажак орзулари, атрофдаги яхши одамлар ҳақида эди.

С. ОСТОНОВ.

Ангрен.

БЕШ ЙИЛЛИК ВА РАЙОН ИСТИҚБОЛИ

Тўққизинчи беш йиллик планида совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражасини кескин даражада оширишни таъминлаш бош вазифалардан бири қилиб қўйилган. Бунга биринчи навбатда социалистик ишлаб чиқаришни юқори темпда ривожлантириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришиш мумкинлиги алоҳида таъкидлаб ўтилади.

Собир Раҳимов номли район шаҳримиз харитасида пайдо бўлганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай, район меҳнаткашлари партия ва совет органларининг раҳбарлиги ва амалий ёрдами туфайли тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилини катта муваффақият билан якунлашди. Бу йиллар районимизда саноат корхоналарини планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказиш даври бўлди. Ҳозирги кунда районимиздаги саноат корхоналарининг 72 проценти шу система асосида ишламоқда.

Районимиз меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида район хўжалигининг кўпгина тармоқлари бўйича белгиланган топшириқларни ортиғи билан бажариш билан бирга, беш йилликнинг муддатидан илгари якунлаш ҳамда КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга муваффақият билан жорий этиш учун етарли замин тайёрлаб қўйишди.

Беш йилликнинг дастлабки йилини пландан ташқари 2 миллион 168 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш билан якунлаган район саноатчилари беш йилликда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни 47 процент ошириш, шу жумладан маҳаллий саноат корхоналарида маҳсулот ишлаб чиқаришни 58 процент оширишни ўз олдиларига асосий мақсад қилиб қўйишди. Ана шу йиллар ичида меҳнат унумдорлиги 28,4 процентга ошади.

Халқ истеъмол товарлари ишлаб чиқариш бир ярим-икки баравар ошади. Меҳнаткашларнинг айниқса уй-рўзғор буюмларига, жумладан, чинни идишлар, мебеллар, устки ва ички трикотаж кийимлари, чарм-галантерея буюмлари ва бошқа кенг истеъмол молларига бўлган талабларини тўлароқ қондириш имконияти яратилади. Шу билан бирга тракторлар учун зарур бўлган запас қисмлар, компрессорлар ҳамда эшик ва дераза блоклари дурадгорлик буюмлари ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

Шу мақсадда аввало корхоналардаги меҳнат унумдорлигини ошириш билан боғлиқ бўлган ички резервлардан тўлароқ фойдаланиш, меҳнатни тўғри ташкил этиш, иш вақтини бекорга ўтказишга мажбур этадиган сабабларга барҳам бериш, ишчи кучидан фойдаланишни яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масалаларига эътиборни кучайтирдик.

Районимиз пойтахт шаҳар районлари ичида энг кенжаси бўлгани учун ҳам капитал қурилиш ишлари шу куннинг биринчи вазифаларидан бири қилиб қўйилган. Ўтган 1971 йилда ҳар бири 1104 ўринли 2 та мактаб, Қорақамиш массивида 2 та болалар боғчаси, битта ҳаммом, 500 ўринлик ошхона ва озиқ-овқат магазини, студентлар шаҳарчасида жамоат савдо маркази қуриб ишга туширилди. Шу бир йил ичида районда 99,5 минг квадрат метр, шу жумладан Қорақамиш массивининг ўзида 40 та уй-жой қуриб, меҳнаткашлар ихтиёрига топширилди.

Беш йилликнинг сўнгги йилларида уй-жой ва капитал қурилиш ишлари янада кенг йўлга қўйилади. Фақат **Тошкент шаҳар ижроия комитети йўли билан уй-жой қурилиши учун 91,5 миллион сўм маблағ сарфлаш, шу маблағ ҳисобига 503 минг квадрат метр уй-жой қуриб фойдаланишга топшириш мўлжалланади. Бу, беш йиллик давомида районимизда 16 минг оила янги ҳовли тўйлари ўтказишади, демакдир.**

Совет қурилиши

Мактаб ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари савдо, медицина объектлари қурилиши ишларига ҳам катта эътибор берилади. Шу йиллар ичида 10 та мактаб, 13 та мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, 350 ўринлик савдо, 1780 ўринли умумий овқатланиш объектлари 2 та поликлиника, 5 та коммунал ва маиший хизмат кўрсатиш учун белгиланган объектлар қуриб ишга тушириш мўлжалланади.

Яқин йиллар ичида 1, 2-«Қорақамиш» массивларидаги микрорайонлар қурилиши асосан тугалланади. Шу массивларда колхоз бозорлари, жамоат савдо маркази, «Юбилей» маданият боғи ва бошқа ҳиёбонлар бунёд этилади. Районимиздаги кўпгина серқатнов кўчалар янада ободонлаштирилади. Янги кўчалар очилиб, эскилари қайта ремонт қилинади. Максим Горький кўчасидан 1-«Қорақамиш» массивигача бўлган катта магистрал проспекти яқин кунларда тўла ишга туширилади. Шунингдек, Усмон Юсупов кўчасидан Хуршид, Шимолий Олмазор, Уста Ширин, Қорасарой, Проектный-50 кўчалари бўйлаб то 2-«Қорақамиш» массивидаги 4-микрорайонгача бўлган маршрутда трамвай линиялари қурилади ва ишга туширилади. Бундан ташқари, Калинин номли майдонни қайта реконструкция қилиш ҳисобига Ҳамза кўчасидан ўтадиган ер ости тоннел йўли қуриш ишлари давом эттирилади. Район территориясида 12 та янги автобус маршрутлари ташкил этиш кўзда тутилган. Бу маршрутлар бўйлаб махсус экспресс автобуслар қатнови йўлга қўйилади.

Район хўжалигини ривожлантиришга мўлжалланган планда маиший хизмат кўрсатиш ишини янада яхшилашга ҳам алоҳида эътибор берилган. Ана шу мақсадда ҳар бири 100 ишчи ўринли ихтисослашган 2 та маиший-хизмат кўрсатиш комбинати қуриб ишга туширилади. Беш йиллик давомида район меҳнаткашларига 4,5 миллион сўмлик ёки 1970 йилдагига нисбатан 2,1 баравар кўпроқ хизмат кўрсатиш мўлжалланмоқда. Бу йилги, яъни 1972 йилда олдимизда турган режалар беш йиллик планларимизнинг ажралмас, ҳал қилувчи қисми ҳисобланади. Чунки, беш йиллик топшириқни муваффақиятли бажарилиши, юқорида айтганимиздек, ана шу йилларда қандай унумли ишлашимиз билан ўлчанади. Шу йили охиригача биз саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йили планда кўрсатилганидан ташқари 13.5 процент ошириш, меҳнат унумдорлиги даражасини эса 5,1 процент кўпайтиришни мўлжаллаб меҳнат қиляпмиз. Уй-жой қурилиши учун эса шу йилнинг ўзида 15 миллион сўм сарфлаймиз. Бунинг ҳисобига 108 минг квадрат метр уй-жой қуриб ишга туширамиз. Уй-жой кооператив қурилиши йўли билан ҳар бири 56 квартирали 4 та уй-жой, «Қорақамиш» массивида эса 3 та мактабгача ёшдаги болалар муассасалари фойдаланишга топширилади.

Уй-жойлар ва маданий-оқартув корхоналарини капитал ремонт қилиш, кўчаларни ободонлаштириш, асфальт ётқизиш, йўлкалар қуриш ишларига ҳам алоҳида эътибор берилади. Шу йил ичида кўчалар ремонти учун 260 минг сўм маблағ сарфланади. Райондаги водопровод тармоқлари 4,5 километрга узайтирилади.

Ҳа, беш йиллик давомида районимиз меҳнаткашлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Раҳимовчилар умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, районимиз хўжалигининг ҳамма тармоқлари, саноат, қурилишда ва маданиятда ҳам беш йилликни муваффақият билан якунлаб, аҳолининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришга эришадилар.

Ғ. РАФИҚОВ,
С. Раҳимов район Совети ижроия комитетининг раиси.

«Ўзбекхиммаш» заводининг юзлаб ишчи ва мутахассислари коммунистик меҳнат мактабларида ўз иқтисодий билимларини ошириб боришяпти. Иқтисод билимларини кенг пропаганда қилишда техника кутубхонаси ходимларининг хизмати катта бўлаяпти. Кутубхонада барча иқтисодий адабиётларни топиб ўқиш мумкин. Суратда: техник кутубхонада. О. ЛЕВАК фотоси.

ИЖОДИЙ АКТИВЛИК САМАРАСИ

Коммунистлар активлиги қанчалик юқори бўлса, қўлга киритилаётган ютуқлар кўлами шунчалик кенг бўлаверади. «Юқори Чирчиқ» тажриба заводида коммунистлар ижодий активлигини оширишга алоҳида эътибор беріляпти. Айни пайтда партиявий пропаганда ишлари ҳам намунали йўлга қўйилган. Йигирмадан ортиқ сиёсий ахборотчи, сиёсий ташкилотчи ва лекторлар ишчилар орасида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Бу жамоатчиларнинг аксарияти ишлаб чиқариш илғоридир. Суҳбат орасида улар ўз тажрибалари билан бошқаларни ҳам таништирмоқдалар.

Агитаторлардан инженер-конструктор Т. Хон ва мастер А. Стуков ўртоқлар ташаббуси билан корхонада кўргазмали агитация самарадорлиги анча ошди. Тарбиявий ишнинг бу формасидан ҳозир унумли фойдаланилаяпти. Корхона коллективи қўлга киритаётган ютуқлар, илғорлар тажрибаси, юксалиш одимлари қизил бурчаклар ва цехларда ташкил қилинган стендларда тўла ифодасини топган.

Оммавий-сиёсий ишларнинг яхши йўлга қўйилганлиги туфайли хўжалик вазифалари муваффақиятли ҳал этилмоқда. Йиллик план корхонада барвақт адо этилди ва қўшимча 40 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Ҳозирги кунда коллективнинг бутун эътибори — тўққизинчи бешйилликнинг иккинчи йили планини муддатидан олдин адо этишга қаратилган. Ишчилар бир жон, бир тан бўлиб йиллик планни 25 декабргача адо этиш учун курашмоқдалар.

Коллектив ўз кучига ишонади. Ташаббускорлар ва ижодкорлар бу ерда оз эмас. Ишчилар ишлаб чиқаришда юксак унумдорликка эришиш билан бирга ўз билимларини ҳам тинмай оширмоқдалар. Партия маорифи ўқувида шуғулланаётган ишчилар суҳбатлар давомида ишлаб чиқаришни юксалтириш билан боғлиқ бўлган масалаларни атрофлича муҳокама қилмоқдалар. Меҳнат, ўқиш ва ўрганишнинг узвий боғлиқлиги ишчилар активлигини оширишда муҳим омил бўлмоқда.

М. ТУРСУНОВ,
Юқори Чирчиқ райони.

ВАГОНЛАР БЕКОР ТУРМАСИН

Темир йўл хизматидан фойдаланмаётган бирорта корхона, хўжалик муассаса ёки ташкилот йўқ, десак, хато қилмаган бўламиз. Темирйўлчилар ҳам ўзларининг машаққатли, шарафли ишлари билан барча коллективларнинг ҳожатини чиқариб, оғирини енгил, манзилини яқин қилмоқдалар.

Темирйўлчилар меҳнати қадрига етаётган коллективлар жуда кўп областимизда: транспортчиларнинг тез ва соз ишлашига ёрдам беришни улар ўзларининг муқаддас бурчлари, деб ҳисоблайдилар. Чунки темир йўл билан ҳамкорликнинг яхшилигидан аввало ўзлари катта наф кўрадилар, бу бир меёрда ишлашга сезиларли таъсир кўрсатади. Шунинг учун ҳам улар вагонларда ўз ихтиёрларига келтирилган юкларни тез тушириб олмоқдалар. Бу билан вагонлар оборотини тезлаштириш, демак ҳар бир вагонда кўпроқ юк ташилишини таъминлашга озми-кўпми ҳисса қўшмоқдалар.

Аммо, областимизда шундай корхоналар ва ташкилотлар раҳбарлари ҳам борки, улар вагонлардан фойдаланишни яхшилашга; уларнинг бекор туриб қолишини камайтиришга етарли эътибор бермай, ўз корхоналаридаги пўлат из шохобчалари ишини яхшилаш ҳақида қайғуришмаяпти, бу ишни ташкил этиш учун керакли ишчи кучи ва юк кўтариш-тушириш машина-механизмларини ажратишмаяпти. Оқибатда вагонлар юк кўтариш-ортиш операцияси давомида белгиланганига қараганда анча кўп вақт туриб қолмоқда. Шундай бепарволик натижасида минглаб тонна зарур халқ хўжалик юкларини белгиланган манзилларга ўз вақтида етказиб беришда қийинчилик туғилмоқда.

Бу соҳада Ғазалкентдаги механизациялашган 2-уйсозлик колоннаси бошқаларга «намуна» бўлмоқда. Колоннанинг транспорт хўжалигида юк ортиш-тушириш ишларининг деярлик ҳаммаси қўл кучи ёрдамида бажариляпти. Бунинг устига ишчи кучи етишмайди, иш шароитининг ноқулайлиги натижасида қўнимсизлик авж олган. Колонна раҳбарлари юк ортиш-тушириш ишларини механизациялашга қаратилган тадбирларни белгилайдилар-ку, аммо уни амалга оширишга келганда ўзи бўларчиликка йўл қўядилар. Механизация воситаларининг жуда камлиги, юк ортиш-тушириш ишларининг тунда ташкил этилмаганлиги вагонларнинг белгиланганига қараганда анча кўп вақт бекор туришига олиб келмоқда. Нормага мувофиқ ҳар бир вагонда келтирилган юк узоғи билан 6 соатда тушириб олиниши лозим. Лекин, бунга бирор марта ҳам амал қилинмаган. Масалан, ўтган йили ҳар бир вагон ўртача 22,7 соат мобайнида юкдан бўшатилган. Бунинг натижасида вагонлар нормадагидан ташқари бир неча минг соат ортиқча туриб қолди. Колонна эса бунинг учун темир йўлга 28 минг 755 сўм жарима тўлади. Агар колоннанинг транспорт хўжалигида иш яхши ташкил этилганда эди, шунчалик жарима тўланмас ва уни ишлаб чиқаришни янада такомиллаштиришга харажат қилинган бўлур эди.

«Узбекгидроэнергострой» трестига қарашли «Энергостройиндустрия» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ғазалкент тош ишлаш комбинатида ҳам аҳвол яхши эмас. Бу корхоналарда вагонларда келтирилган юкларни тушириш қониқарсиз ташкил этилган. Оқибатда вагонлар оборотини тезлаштиришда катта зарар кўрилмоқда. Ҳар бир вагон ўрта ҳисобда 22 соатдан ҳам ошиқ туриб қоляпти. Бу эса нормадагидан деярлик тўрт баравар кўпдир. Шу корхоналар ҳам бир неча минг сўмлаб давлат маблағини жарима тариқасида темирйўлга тўлади. Бу давлат мулкини талон-торож қилиш, ундан оқилона фойдаланиш ҳақида қайғурмасликнинг ўзгинаси эмасми?

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Юқорида номлари айтилган корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари вагонларнинг бекор туриб қолиши камайтирилади, деб неча бор ваъдалар беришди. Лекин, юк тушириш-ортиш ишларини яхши ташкил этиш учун ҳеч қандай амалий чора кўрилмаяпти. Натижада беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам ўтган йилдаги аҳвол давом этмоқда. Январь-февраль ойларида улар номига келган юкларни вагонлардан тушириб олиш учун нормадагига қараганда бир неча баравар кўп вақт кетди.

Ангрендаги 4-темир бетон буюмлари заводи раҳбарлари ҳам юкни тушириб олиш соҳасида ўзибўларчилик кайфиятига берилишган. Масалан, ўтган йили ҳар бир вагон юк операцияси вақтида ўртача 2,1 соат туриши керак эди. Амалда эса у 12 соатни ташкил этди. Бунинг учун коллектив салкам 25 минг сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

Корхона раҳбарларининг ўқувсизлиги оқибатида завод қиш шароитларида ишлашга ёмон тайёргарлик кўрди. Натижада юк ортиш-тушириш механизмлари тез-тез ишдан чиқиб турди. Кўп операциялар фақат қўл кучи билан бажарилди. Шунинг учун ҳам юк ортилган вагонлар бу ерда узоқ вақт туриб қолди. Корхона фақатгина январь ойида вагонларни нормадагидан ортиқча ушлаб тургани учун 4 минг сўмдан кўпроқ жарима тўлади.

«Ташводстрой» трестининг моддий-техника таъминоти конторасининг раҳбарлари ҳам вагонларнинг нормадагидан ортиқча туриб қолишига йўл қўймоқдалар. Уларнинг бу соҳадаги нотўғри иш усуллари бир неча бор таъкидланганига қарамай, аҳвол ўзгармади. Конторага келган вагонлар ўтган йили ва шу йилнинг январь ойида нормадагидан ташқари 3241 соат туриб қолди. Бунинг учун салкам 5 минг сўм жарима тўланди.

Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармаси темир йўл хизмат кўрсатувчи йирик корхоналардан ҳисобланади. Бошқармага ҳар йили кўплаб хомашё ва материаллар, асбоб-ускуналар етказиб берилмоқда. Бу ердан эса минглаб дона ғишт буюртмачиларга жўнатилади. Лекин, бошқарма раҳбарлари вагонлардан яхши фойдаланишга астойдил ҳаракат қилишмаяпти. Ҳар бир вагон нормадаги 2,8 соат ўрнига 13 соатлаб туриб қолмоқда. Бунинг учун корхона 1971 йилда салкам 27 минг сўм жарима тўлади. Январь ойида эса ҳар бир вагонга ўрта ҳисоб билан 3 соат давомида ғишт ортилиши керак эди. Амалда эса 15,5 соатни ташкил этди. Шундай номаъқулчилик учун темир йўл корхонадан январь ойида 2286 сўм жарима ундириб олди.

Вагонларда келтирилган юкларни тушириб олиш, уларга юк ортиш ишлари ёмон ташкил этилган бундай корхона ва ташкилотлар областимизда анчагина. Бу, аввало, темир йўл хизматидан фойдаланаётган коллективларнинг ўзига катта зарар келтирмоқда. Чунки, улар нормадан ташқари муддатда туриб қолган вагонлар учун кўплаб жарима тўлашга мажбур бўлмоқдалар. Бундан темир йўл ҳам, қолаверса, халқ хўжалиги ҳам катта зарар кўрмоқда. Темирйўлчиларни олинадиган жарима қизиқтирмайди. Улар вагонлар юклардан ўз вақтида бўшатилиши ва юкнинг қисқа муддатларда ортилишидан кўпроқ манфаатдордирлар. Чунки вагонларнинг белгиланганидан ортиқча туриб қолиши халқ хўжалиги юкларини ташишни тезлаштиришга салбий таъсир қилмоқда. Темир йўл хизматидан фойдаланаётган корхоналар ва ташкилотлар раҳбарлари ана шундай ҳақиқатни яхши тушунишлари керак. Шунинг учун ҳам юк тушириш, ортиш ишларини пухта ташкил этишлари, вагонларнинг бекор туриб қолишига зинҳор йўл қўймасликлари лозим. Халқ хўжалиги манфаатлари шуни тақозо этади.

М. МИРХАМИДОВ.

ИЛҒОР ЧОРВАДОР ҲУЗУРИДА

Калинин районидаги Ильич номли колхозда бузоқ боқарлар фидокорона меҳнат қилишиб, ўзларига топширилган ишни садоқат билан адо этишмоқда. Абдураҳим Фаттоҳов ҳам ана шундай тиниб-тинчимас чорвадорлардан. У ўз боқимидаги 50 бош бузоқни яхши парвариш қилаётганлиги сабабли улар тез ўсиб этига эт қўшилмоқда.

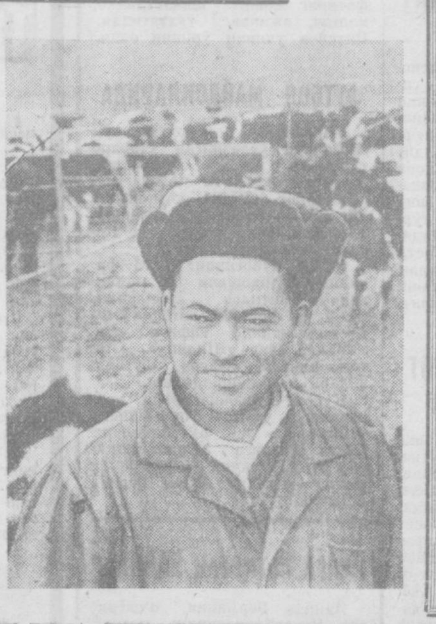

Суратда: А. Фаттоҳов.

Б. САФАРОВ фотоси.

АДОЛАТ

Дов-дарахт барглари ерга кўрпа бўлиб тўшалган олтин куз эди. Деҳқон чўмичини қозондан кўтарди, саргини саракка, пучагини пучакка ажратди. Аввал баҳордан ишни кўзини билиб, меҳнат қилгани учун чўмич тўла мой кўтарди. Рўзғори бутун, дастурхони тўкин бўлди.

Ҳа, Ленин номли колхоздаги 23-бригададан ташқари ҳамма бригада ва звенолар пахтадан баракали хирмон уйиб, кузни ёруғ юз билан якунлашди. Лекин, 23-бригада 66 гектар ернинг ҳар гектаридан фақат 19 центнердан ҳосил кўтариб, планини бажара олмади. Қизиқ, бутун-бутун хўжаликлар 25—30 центнердан ҳосил кўтариб, баракали хирмон уйишган бўлса-ю, бу бригада бор-йўғи 19 центнердан ҳосил олган бўлса, бу аҳвол колхоз правлениеси билан партия ташкилотини қаттиқ ташвишга солиб қўйди.

Ана шунинг учун ҳам хўжаликнинг навбатдаги йиғинида бригадани тезда оёққа турғизиш, уларга яқиндан кўмаклашиш кун тартибига биринчи масалалардан бири қилиб қўйилди.

Хўш, бу бригаданинг бошқалардан фарқи нимада? Ери чатоқми ёки техника етишмайдими? Йўқ, ҳамма нарса мавжуд. Шундай экан, бригада келаси йил ҳам ер чизиб қолмаслиги учун ишни нимадан бошлаш керак? Колхоз партия ташкилотининг секретари Адолат опа қалбида туғён уриб турган фикрини ўртага ташлаб қўя қолди.

Бу фикр кўпчиликни ўйлатиб қўйди: Бири «Адолат бу гапни ўйлаб гапиряптими ёки шунчаки ўзини кўрсатиш учун гапиряптими? Эркак киши уддалай олмаган ишни аёл боши билан қандай уддаларкин», деса, иккинчи, «Баракалла, отасига раҳмат, асл деҳқон қизида!» деди. Лекин, колхоз правлениеси билан райком секретари Адолатнинг бу раъйини қайтаришга анча уриниб ҳам кўришди, бўлмади. Адолат сўзида туриб олди: «Бригадада ҳосилдорлик камайиб кетган экан, демак, унда партком сифатида менинг ҳам айбим бор. Шунинг учун бригадага ташқаридан эмас, яқиндан туриб ёрдам беришим керак».

Илтимоси қонганидан мамнун бўлган Адолат райком биносидан ўзини қушдек енгил ҳис этиб чиқди. Машина кабинасига ўтирар экан, бригадада қилинадиган ишлар, режалар ҳақида ўйлай бошлади.

Бригада аъзолари билан маслаҳатлашиб олиш мақсадида уларни йиғинга тўплади. Гапни чўзмай, мақсадни лўнда қилиб ўртага ташлади. Бу йилги йўл қўйилган камчиликлар сабабини кўпни кўрган, кекса деҳқонлардан билиб олди.

— Келаси йил панд еб қолмаслигимиз учун ишни ҳозирдан пухта қилишимиз, бунинг учун ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, ишлашимиз керак,— деди Адолат уларнинг фикрини қувватлаб.

Адолат ўзи ёш бўлса ҳам кўпчиликка бош бўлди. Кузда ҳар гектар ерга 8—10 тоннадан маҳаллий ўғит, 300 килограммдан суперфосфат солиб, ерни сифатли шудгордан чиқарилди, баҳорда ариқ-зовурлар тозаланди. Экиш учун шай қилиб қўйилган майдонларда машиналар гуруни янгради. Бу азаматлар қисқа вақт ичида бутун майдонга эртапишар «Тошкент-3» навли уруғлик чигитдан экишди. Тўғри, оби-ҳавонинг инжиқлиги сабабли, 30 гектар майдонга чигитни қайта экишга тўғри келди, лекин бу уларнинг иродасини буколмади. Эрта тонгдан то кечгача ғўза ниҳоллари атрофида парвона бўлишди. Бир томонда ғўза парвариши, иккинчи томонда ипак қуртини боқиш ташвиши туғилди. Бригада аъзолари ғўза ривожидан хотиржам бўлишгач, ипак қурти учун озуқа қидириб кетишарди. Деҳқон меҳрига қониб, яхши парвариш топган ғўзалар кузда уларга олтин кўсакларини очди. Азаматлар 23 ўрнига ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олиб, хўжаликда рекорд қўйишди. Давлатга138 тонна аъло навли уруғлик пахта топширишди. Ҳосилнинг 50 процентдан ошиғи машина бункерларидан тўкилди. Ана шунинг учун ҳам пахтанинг таннархи анча арзонга тушди.

— Бригадамиз эришган бу ютуқларда,— дейди Адолат Рўзиматова, айниқса, сувчи отахонларимизнинг қўшган ҳиссаси баракали бўлди. Биз, Тўхтасин ота Матмуродов, А. Тошпўлатов, механизаторлардан Қ. Нурматов, чевар теримчиларимиздан Б. Бўтаева, З. Усарова, М. Эшонқулова каби аёллар номини ҳар қанча эъзозласак арзийди. Бригадамизнинг 208 тонналик хирмони ана шуларнинг ҳиммати билан қад кўтарди.

Адолат опа Рўзиматова бригада шуҳратини колхозга ёйибгина қолмади, депутат сифатида қишлоқ жамоли, унинг эртанги кўрки учун ҳам доимо қайғурди. Халқ хизмати учун елиб-югурди. Чернишевский номли мактаб учун бўлган қўшимча синфхоналар унинг ҳимматн, ташаббуси билан қурилди. Адолат опа халқ билан доимо ҳамнафас. Сайловчилар билан суҳбатда уларнинг истак ва орзуларини эшитади.

Адолат Рўзиматова бошчилик қилаётган бригада аъзолари бу йил ҳам катта режаларни мўлжаллаб туришибди. Ана шу мақсадда улар экин майдонини 80 гектарга кўпайтиришди. Уларнинг шиори шундай: СССР ташкил топган кунинг 50 йиллиги байрами шарафига ҳар гектар ердан 31 центнердан ҳосил олиб, байрамни муносиб кутиб олишдан иборат.

Аҳдига вафодор, республика олий Советининг депутати Адолат Рўзиматова бошлаб бораётган бригада азаматлари ўз сўзларининг устидан чиқишига тўла аминмиз.

Р. БАГИРОВ,
Бекобод райони.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

МОСКВА. «Красная роза» шойи комбинати коллективи тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли бошлаб юборди Корхонада барча меҳнат жараёнлари автоматлаштирилмоқда. Эндиликда ҳар бир тўқувчи бир вақтнинг ўзида 36 станок ўрнига 48 станокни бошқармоқда. Суратда комбинат цехларининг бирида.

Б. Трепетов ва С. Преображенский фотоси.

ОДЕССА. Иссиқлик ва савдо жиҳозлари заводи асосан озиқовқат саноати ҳамда савдо учун турли қурилмалар, машиналар ва бошқа анжомлар етказиб беради. Заводда тўққизинчи беш йиллик охирига бориб ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми 25 процентга ошади. Суратда: завод инженер-конструктори Сергей Димитрович Романченко янги қурилма сифатини кўздан кечирмоқда.

И. Павленко фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ХАВФСИЗЛИКНИ МУСТАҲКАМЛОВЧИ ШАРТНОМАЛАР

БОНН. (ТАСС). Бундестагда Германия Федератив Республикасининг Совет Иттифоқи ва Польша билан тузган шартномаларини ратификация қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳалари хусусида мунозара олиб борилган пайтда федерал канцлер бошқармаси ишлари министри Х. Эмке бу шартномалар Федератив Республиканинг социалистик мамлакатлар билан муносабатларини нормаллаштириш учун муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Тинчлик ва кескинликни юмшатиш сиёсати, деди Эмке, мавжуд аҳволга асосланиши керак. Федерал ҳукуматнинг шарқий сиёсати ҳам Европадаги реал аҳволни кўзда тутади. Кун тартибида, деб уқтириб ўтди у, Москвада ва Варшавада тузилган шартномаларни ратификация қилиш масаласи турибди. Бу масалани пайсалга солиб бўлмайди.

Эмке таъкидлаб ўтганидек, христиан-демократик иттифоқ христиан-социал иттифоқ депутатларининг нутқлари бу партия Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг сиёсатига бирорта жиддий важни қарама-қарши қўя олмаётганлигини кўрсатади.

Бавария реакцион христиан-социал иттифоқининг раиси Штраус ва христиан-демократик иттифоқдан сайланган депутат Винделен одатдагича шартномаларга қарши чиқдилар. Уларнинг гаплари совуқ уруш ва антикоммунизм руҳи билан суғорилган эди.

Ички ишлар министри Геншер (ғарбий Германия эркин демократик партияси) ўз нутқида ана шу ҳуружларни кескин қоралади. У шартномалар тинчликни мустаҳкамлашда катта ҳисса қўшади, деб таъкидлади. Мудофаа министри Г. Шмидт (Германия социал-демократик партияси) христиан-социал иттифоқининг раиси Штраусга кескин зарба берди. Шмидт айтдики, ғарбий Берлин хусусида тўрт давлат ўртасида тузилган шартномалар «Федератив Республиканинг хавфсизлигига таҳдид қилмайди», балки аксинча, бу хавфсизликни мустаҳкамлайди.

РУМИНИЯ—ВЕНГРИЯ ШАРТНОМАСИ

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Бу ерда Руминия билан Венгрия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома имзоланди.

Шартномада бундай дейилади: Руминия ва Венгрия иқтисодий ва фан-техника ҳамкорлигини кучайтирадилар, ўзаро ёрдам ва халқаро социалистик меҳнат тақсимоти принципларига асосланиб, ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида аъзо бўлган давлатлар билан, шунингдек бошқа социалистик мамлакатлар билан кооперативлаштириш ишларини кенгайтиришга ёрдам берадилар.

Ҳар иккала давлат Европа қитъасидаги аҳволни яхшилаш, Европада хавфсизлик ва мустаҳкам тинчликни таъминлаш, шунингдек Европа мамлакатлари ўртасида ҳамкорлик ва яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантириш учун куч-ғайратларини сарф қиладилар. Улар Европадаги мавжуд давлат чегараларининг дахлсизлиги Европа хавфсизлигини таъминловчи асосий заминларнинг бири, деб таъкидлайдилар.

Р. НИКСОН ШАНХАЙДА

ПЕКИН, 28 февраль. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Никсон кеча Хитой Халқ Республикаси давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-Лай билан бирга Ханчжоудан Шанхайга келди.

Никсон аэродромдан тўғри Шанхай саноат виставкасига борди.

АҚШ президентининг ёрдамчиси Г. Киссинжер куннинг иккинчи ярмида Америка мухбирлари учун матбуот конференцияси ўтказди. У якунловчи Америка-Хитой ахборотининг мазмунини гапириб бериб, бу ахборот тексти эълон қилиш учун матбуотга топширилади, деди.

Киссинжер, жумладан, шуни айтдики, томонлар «турли каналлар орқали алоқа қилиб туришга, шу жумладан, конкрет масалаларни маслаҳатлашиб олмоқ учун Қўшма Штатларнинг юқори мартабали вакилини вақти-вақти билан Пекинга юбориб туришга» қарор қилишди. Ассошиэйтед пресс агентлигининг АҚШ президенти ёрдамчиси айтган гапларга асосланиб берган хабарига қараганда, томонлар ўз гражданларининг бир-бирларининг мамлакатларига борди-келди қилиб туришлари тўғрисида ва савдо-сотиқни аста-секин кенгайтириб юбориш тўғрисида умуман келишиб олганлар. Ахборотда, дейилади АП агентлигининг хабарида, музокараларда қандай гаплар бўлганлиги хусусида конкрет маълумотлар жуда оз берилган.

Шу муносабат билан Америка информация агентликларининг берган хабарларида айтилишича, Р. Никсон Америка журналистлари билан қилган суҳбатида, биз «ахборотнинг мазмунини муҳокама қилмаслик» тўғрисида Хитой Халқ Республикасининг раҳбарлари билан келишиб олдик, деган. Бунинг маъноси шуки, деб тушунтиради президент, ахборот бирдан-бир ҳужжат бўлиб қолади ва музокараларнинг мазмуни асло ошкор қилинмайди.

Киссинжернинг айтишига қараганда, келишиб олиш имконини бермаган бир қанча масалалар хусусида томонлар ўз позицияларини ахборотда қайд қилиб ўтганлар.

ҚАРОҚЧИЛАРЧА ҲУЖУМ

ХАНОЙ. (ТАСС). Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасига тобора қаттиқ ҳужум қилмоқда. Бу ерда эълон қилинган «Никсон ҳукуматининг жиноятлари тўғрисидаги меморандум»да келтирилган маълумотлар буни исбот қилади.

АҚШ тактик авиацияси самолётлари 1969 йилда Вьетнам Демократик Республикасига 629 марта ҳужум қилган бўлса, 1971 йилда 1645 марта ҳужум қилди. Шу билан бирга «B—52» типидаги стратегик бомбардимончи самолётларнинг ёппасига бомбардимон қилиши» операциялари миқдори 10 баравардан зиёд кўпайди: Бу самолётлар 1969 йилда 44 операция ўтказган бўлса, 1971 йилда ана шу операциялар сони 475 га етди.

Меморандумда бундай дейилади: Американинг тактик авиацияси ўтган 3 йил мобайнида Виньлинь райони ва Куангбинь вилоятидан тортиб Хатинь, Нгеан, Тханьхоа вилоятларигача, сўнгра Виньфу, Хатэй, Хоабинь, Шонла, Лайтяу вилоятлари ва ҳатто Хайфон ва Ханой атрофигача кўп жойларни доим бомбардимон қилиб турди.

Никсон ҳукумати даврида ана шу ҳужумлар кучайди ва ғоят кескин тус олди. Бу ҳужумларнинг хусусияти шундан иборатки, агрессорлар ўзлари ишлатаётган қурол-яроғларни доим такомиллаштирдилар ва тинч аҳолидан ғоят кўп кишини қириб ташлашга интилдилар.

Меморандумда айтиладики, Вьетнам Демократик Республикаси мустақил ва суверен мамлакатдир. Бу мамлакатнинг территорияси, осмони ва территориал сувлари дахлсиздир. Вьетнам армияси, ҳарбий ҳаво кучлари ва ҳарбий денгиз кучлари ҳеч қачон АҚШга ҳужум қилган эмас ва АҚШга бостириб киргани йўқ. Шу сабабли Америка самолётларининг Вьетнам Демократик Республикаси осмонида ҳар қандай объектга қарши қилаётган қаттиқ ҳужуми аҳлоқ нормалари ва халқаро ҳуқуқ нормаларини бузувчи қароқчиликдан бошқа бир нарса эмас.

АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари зарба бераётган «ҳарбий объектлар» аслида аҳоли яшайдиган районлардан, давлат хўжаликлари ва кооперативлардан, касалхона ва мактаблар, тўғонлар ва ирригация иншоотларидан иборат. Осмондан бомбардимон қилиш йўли билан тинч аҳолини шу тариқа қасддан қўплаб қириш, деб таъкидлаб ўтилади ҳужжатда, жиддий ҳарбий жиноятдир.

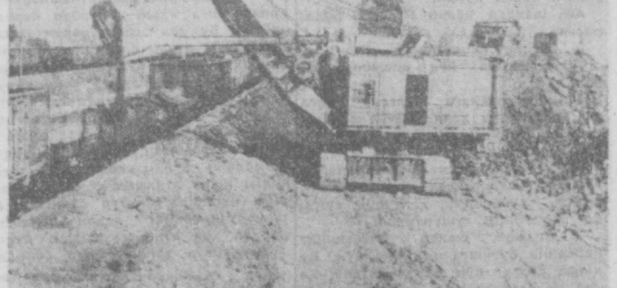

ВЕНГРИЯ мис ишлаб чиқаришда жаҳонда энг олдинги ўринлардан бирида туради. Енгил ва чидамли бўлган бу металл мамлакат саноатида кенг қўлланилмоқда. Венгрияда шу беш йиллик охирига бориб, йилига 3 миллион тонна мис қазиб олинади. Суратда: Халимба станциясида хомашёни ортиш пайти.

МТИ ТАСС—фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

НОЁБ КАСБ

Деббн Нахт Деҳли шаҳридан шимолроқда жойлашган Молар Банд қишлоғида яшайди. Бу одамнинг касби жуда ноёб — у заҳарли илонлар, айниқса кобра илонини қўлга ўргатиб, ўзига хос томоша кўрсатади. У ўзининг болаларини ҳам шундай ҳунарга ўргатиб боряпти.

Уч ёшлик Кирхан, олти ёшлик Лаъл Чад ҳамда саккиз ёшлик қизи Гуди заҳарли илонлар билан «муомала» қилишни оталаридан билиб олишяпти. Эҳтимол, Гуди вақти келиб, заҳарли илонларни ўргатувчи жаҳонда ягона аёл бўлар, ҳозирча эса у ўз касбининг сирларини аста-секин ўрганиб, дастлабки кўникмалар ҳосил қиляпти.

ЭЛЕКТРОМОБИЛНИНГ БИРИНЧИ НАМУНАСИ

Японияннинг «Субару» фирмаси Токио шаҳридаги салонда электр двигателли машинанинг бир нусхасини кўргазмага қўйди. Бу машина соф тажриба учун эмас, балки фойдаланиш учун мўлжалланган биринчи электромобиль бўлса керак.

Конструкторлар электр қуввати билан юрадиган бундай машина яратишда асосий проблемани ҳал қилдилар: унинг двигатели зарядлаш манбаидан анча мустақилдир. Автомобиль соатига қирқ километр тезлик билан тўрт юз километргача ёки 90 километр тезлик билан 200 километргача бўлган масофани бемалол босиб ўта олади.

Машинанинг баҳоси худди шундай классдаги оддий машиналар баҳосидан икки баравар қиммат туради. У икки пассажир билан 100 килограмм гача юк олиш учун мўлжалланган. Фирма бундай электромобилни яна уч йилдан сўнг кўплаб ишлаб чиқаришни мўлжаллаяпти.

АЛДАНГАНЛАР ТАҚДИРИ

Яқинда Новости матбуот агентлиги нашрдан чиқарган брошюра ана шундай деб номланади. Китобча инглиз, француз, немис ва испан тилларида чоп қилинди. Брошюра турли вақтларда Исроилга эмиграция бўлган совет яҳудийларининг хат ва аризаларини ўз ичига олган.

Ошкор тан оламан: собиқ ватандошларимнинг хатларини ўқир эканман, улар йўл қўйган оғир хато учун юрагим ачишар, раҳмим келарди. Бу китобча уни ўқиганларни сира бефарқ қолдиролмайди деб ўйлайман. Чунки у ўз саҳифаларида инсонларнинг аянчли қисмати ва даҳшатли фожиаси ҳақида ҳикоя қилади.

Инсон инсонга дўст, биродар, ўртоқ бўлган, аҳил ва иноқ оилада яшаб, тенг ҳуқуқли ҳисобланган бу кишилар Совет Иттифоқида ишсизлик, ирқий камситиш, кишини киши томонидан эзилишни фақат китоблардан ўқиб эшитган эдилар.

«Орзу қилган мамлакат тупроғи»га қадам қўйишлари биланоқ сионистлар пропагандаси тузоғига илинганликларини сезишди, мутлоқ бошқа дунёга кириб қолганликларини англашди.

«Мен капитализм дунёсини китоблардан ўқиб, одамлар ҳикояларидан эшитиб тасаввур қилардим,— деб ёзади муҳожир Иосиф Флайшер,— Исроилга келиб бу дунё нақадар разил ва ифлос эканлигини тушундим ва ўз кўзим билан кўрдим. Айниқса биз оддий совет кишилари учун бу дунё бамисоли жаҳаннам экан. СССРга нисбатан диний уйдирмалар, туҳмат, кўролмаслик, биз совет фуқароларига нисбатан шармандаларча таҳқирлашнинг гувоҳи бўлиб, ўз айбим ва хатоимни тезда тушуниб олдим».

«Исроилга келиб ўз ҳаётимни барбод қилдим,— деб ачиниш билан хабар қилади Бронислава Коппельман,— агар мен бу ердан қутулиб чиқиб кетолмасам, даҳшат бўлади. Биз бу ерга келган кунимиздан бери одамга ўхшаб бирор кун ҳаёт кечирганимиз йўқ, бошимиз буткул ташвиш ва қийинчиликдан чиқмай қолди... Улар бу ерда ҳамма нарса учун жанг қилишар экан. Уларга ҳамма нарса кам. Мени бу ерга қайси шайтон олиб келди!..»

Мана бу сатрлар эса Хайфда истиқомат қилаётган Цецилия Розинман хатидан: «Бизга бу ерда жуда оғир... Мен ўзим ҳақимда қайғураётганим йўқ, ёшим 56 дан ошиб қолди, ёш қизим умри барбод бўлаётганига ачинаман. Кун кечириш учун ҳеч нарса ишлайолмаяпмиз. Очмиз. Нон ва либения билан аранг кун кўряпмиз. Либения ачиган қатиқдан олинган сузмадир. Тез орада бунга ҳам пул қолмайди. Ачинарли томони шундаки, бизга медицина хизмати кўрсатиш рад этилди. Врачга муҳтожмиз, саломатлигимиз тобора оғирлашяпти. Бетобмиз... Ёрдам беринг!»

Бу жумлалар Исроилга муҳожир бўлган бир группа совет яҳудийларидан ўтган йил сентябрь ойида Совет ҳукумати номига тушган аризадан олинган: «Биз бегона элдан туриб, бу дўзахга келмоқчи бўлган совет кишиларига мурожаат қилмоқчимиз.

Ҳурматли ватандошлар ялинамиз ва сизлардан илтимос қиламиз: қадрдон она тупроғингизни — СССРни ташлаб чиқманг, ўзингизга ўзингиз мусибат, ташвиш орттирманг, қариндош-уруғларингизни, яқин кишиларингизни ғам-ғуссага солиб кетманг.

Исроил тупроғида сиз фақат ғам-алам, кўз ёши, қийинчилик топасиз холос».

«Бундай кун кечиргандан кўра ўз фарзандларим билан фашистлар лагерида ўлиб кетганим маъқул эди,— деб ёзади Тел.-Авивда яшовчи Лея Брам. Кексайганимда умримнинг қолган кунларини бундай дарду-ҳасратда, қўрқув остида ўтказаман деб ўйламаган эдим. Ўз ватанида ўқитувчи, корхона раҳбарлари ва бошқа лавозимларда ишлаган кишилар, бу ерга келиб ҳар қандай ишга, ҳатто ифлос жойларни тозалашга ҳам рози бўляптилар».

«Бу йиллар ичида ким бўлиб ишламадим дейсиз?— шикоят қилади Илья Рябой.— Тунги қоровул бўлдим, бўёқчига шогирд тушдим, туз корхонасида, заводда оддий ишчи бўлиб ишладим, ҳамма ерда жуда оз ҳақ тўлашар, бутун кучимнинг ёғини сўриб олишарди».

Семен Ладиженский ўз ҳаётида инсон ақлига тўғри келмайдиган факт ҳақида ҳикоя қилади:

«Хайфе кўчасида кўз ўнгимда бир киши йиқилиб тушди. Иссиқ қуёш нури таъсир этдими ёки юраги ёмон бўлиб, ўзини билмай қолдими, кетатуриб йиқилиб тушди. «Тез ёрдам»ни чақиришди. Келишди, санитарлар машинадан чиқиб биринчи қилган ишлари, беморнинг ҳамёнини титкилаш бўлди. Пули жуда кам экан шекилли, сўкиниб, беморни кўчада қолдиришди-да жўнаб кетишди... Исроилда ҳамма нарсани ксеф ҳал қилади. Ксеф — бу пул..»

Бу ҳужжатларни ўқиган кишиларнинг юраги орзиқиб тушмаган бўлмаса керак. Кишиларни алдаб, уларнинг қисматини оғир мусибатга солган халқаро сионизмни лаънатламаган одам топилмаса керак.

Бу брошюра ўқисангиз сионистлар пропагандаси яширган «орзу қилган мамлакатда» рўй бераётган ҳақиқий аҳволни билиб оласиз.

Ўша ерда оддий меҳнаткаш яҳудийлар қанчалик эзилганини, шарқий мамлакатлардан келиб муҳожир бўлганлар қанчалик ирқий камситилаётганлигини билиб оласиз. Яна Исроилда шовинизм ва ирқчиликни заҳарли гул сифатида ўстиришганини ҳам англайсиз. Мамлакат аҳолиси «оқ яҳудийлар» (ашкеназлар) ва «қора яҳудийлар» (сефардлар)га бўлинади. Ашкеназлар ўз навбатида маҳаллий кишилар (сабра) ва келгиндилар (посабра)га бўлинар экан. У ёки бу группага тааллуқли эканлигига қараб иш билан таъминланар, иш ҳақи тайинланар ва билим олиши белгиланар экан. Олийга олий, пастга-паст. Исроилда ирқчилар давлатининг сиёсати шундай.

Аҳвол мана шундай бўлган мамлакатда «СССРда яҳудийлар аҳволи ҳақида» деган бўлмағур «масала»ни кўтариб, унинг атрофида шовқин-сурон кўтариш қанчалик тубанлик ва разиллик эмасми? Миллий сиёсати барча халқлар тенгҳуқуқлигини ва дўстлиги асосида қурилган социалистик жамиятда бундай «масала» бўлган ҳам эмас, бўлиши ҳам мумкин эмас.

Исроилга муҳожир бўлган бу давлатда ирқий камситилаётган совет яҳудийларининг аҳволи ҳақидаги масалани қўйиш ўринли ва адолатли бўлган бўлур эди. Бунинг учун керагидан ортиқча факт бор!

Сионистлар пропагандаси томонидан ўйлаб топилган Исроил «жаннати» ҳақидаги афсона ва уйдирмалар барбод бўляпти. Буни калтабинлик оқибатида ёки ўта ишонч билан ўша «жаннатга» тушиб қолган ва унинг мазасини татиб кўрган кишиларнинг берган гувоҳликлари ҳам исботламоқда.

Н. САПФИРОВ,
(АПН).

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

КИОСКАЧИ ОТАХОН

Шаҳар чироқлари ҳали сўнмаган. Ҳамма ёқда сокинлик. Тонгнинг муздек шабадаси унсиз эсиб турибди.

Раҳимжон ака ҳар гал киоска дарчасини очганида ташқарида шундай манзарани кўради. Яхши кайфият билан пештахталарни қоғозлардан бўшатиб, ҳали замон экспедиторлар олиб келадиган газета ва журналларни қабул қилиб олишга тайёр бўлиб туради.

—Ассалому алайкум!

Ташқарида экспедитор йигитнинг таниш чеҳраси кўринди. Раҳимжон ака у билан илиқ сўрашди-да, олиб келган газета ва журналлар тахламини бир-бир қабул қилишга тутинди. Нашрларнинг ҳамма номдагисидан бор. «Правда», «Известия», «Совет Ўзбекистони» «Тошкент ҳақиқати»... «Фан ва турмуш», «Шарқ юлдузи», «Саодат»...

Газета ва журналларнинг ҳаммасини киосканинг кўримли жойларига териб чиқди. Орада қўли бир зум бўш қолди дегунча кўзойнагини тақиб, газеталарни варақлаб чиқди. Оламда нима гап, газета қандай қизиқарли хабарлар билан чиққанлигини бир пасда ҳаммасини билиб олди. Савдо пайтида харидорларга мана шу ўқимишли нашрларни ҳам қўшиб тавсия этади.

Бу тадбирлар бир томондан газета ва журналлар «бозорини чаққон қилса», иккинчи томондан киоскачи ишини енгиллаштиради. Ҳозирги кунда «Тоҳир ва Зуҳра» магазини ёнгинасидаги Раҳимжон Ёқубжонов мудир бўлган 14-киоска орқали салкам 3 минг нусха матбуот тарқатилмоқда. Раҳимжон ака «Союзпечать» бошқармасининг бир неча бор раҳматномасига сазовор бўлган. Меҳнатлари эвазига берилган медаллар ишчан ходимнинг кўксини безаб турибди...

Одамлар киоскага турли газета ва журналларни сўраб келишади. Баъзан ўша куни харидор истаган нашр сотилган бўлади. Шунда киоскачи Раҳимжон ака харидорга ўз маслаҳатларини беради:

— «Тошкентдан гапирамиз» тугаб қолди. Лекин «Тошкент оқшоми»да телевизион программалар тўла эълон қилинган. Шу газетадан бир нусха олақолинг.

— Сиз сўраган журналнинг сони бундан икки ой олдин бўлган эди, ҳозир киоскамизда ундан қолмаган. Агарда зарур бўлса, эртага бир хабар олинг. Мен эски журналларни бир саралаб, сиз истаган сонни топиб қўяман.

Бундай маслаҳатлар газетхон ва журналхонларга хуш ёқади. Тажрибали киоскачининг ёрдами билан газетхон ҳам хурсанд бўлади, газеталар савдоси ҳам тезлашади. Сўнгги пайтда киоскада сотилмай қолаётган газета-журналларни кўрмайсиз. Олдинги йилларга нисбатан киоскага уч баравар кўп матбуот келаётган бўлсада ҳаммаси тўла реализация қилинмоқда.

Раҳимжон ака ўттиз йилдан бери шу соҳада меҳнат қилиб, ўз ишининг сир-асрорини тўла ўзлаштириб олган. Шу йиллар мобайнида неча-неча шогирдларга устозлик қилиб, матбаачилар сафини янада кенгайтирди. Ҳозир шогирдларидан Ғофир Абдазов билан ўзи сменадош. Ғофир беш йилдан бери устоз бағрида ишлаяпти. Икковлон бир бўлишиб, савдо оборотини йил сайин оширмоқдалар. Ҳар ойда пландаги 2400 сўмлик ўрнига 3800 сўмлик савдо қилмоқдалар.

Раҳимжон аканинг ўн фарзанди бор. Фарзандлари ота каби меҳнатсевар, ўқимишли кишилар бўлиб етишишган. Уйланган, турмушга чиққан фарзандларидан Раҳимжон ака 15 набира кўрган. Улар ўз боболари билан ҳар қанча фахрланишса арзийди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ҚАБУЛХОНАДА

«ЧАҚМОҚ» ПОЧТАСИДАН

●

Меҳнаткашлар депутатлари Киров район ижроия комитети биносидамиз. Ижроком раисининг қабулини 20 чоғлик киши кутиб ўтирибди. Кимдир ҳомуш уйчан, кимдир ёнида ўтирган одамга гапини маъқуллар эди:

— Қани, эндиям аризамга қўл қўймасин-чи , юқорига чиқаман!— Кеча бошлиғимиз телефон қилди, ёрдам беринг, деб. Бугун нима дер-кин?..

Соат мили 14.00 га келиб тақалди. Звонок жиринглади. Секретарь қиз дик туриб, раис ўтирган хона эшигини қия очиб, бош суқди. У нималарнидир уқиб, қабулда ўтирганларга юзланди.

— Биринчи ким?

— Мен,—дея сапчиб турди жиккаккина бир аёл.

—Марҳамат, киринг.

Қабул бошланди. Бир қиз қабулга кирганларни рўйхатга ола бошлади. Омил Саидкаримович Расулов кишиларнинг хат аризаларини ўқиб, сўзларини диққат билан тинглаб, талаблари ҳақли бўлса, оператив ҳал қилиш чораларини кўради. Тегишли бўлим ходимларини чақириб ёки телефон орқали сўраб-суриштиради. Айрим кишилар асоссиз, ҳақсиз талаблар билан унга мурожаат этишса, Омил Саидкаримович уларга маслаҳат беради. Қабулда бўлганларнинг деярлик кўпчилиги раиснинг самимий маслаҳатлари учун миннатдорчилик билдириб чиқишади.

Лекин, ҳамма билан иш шу қабилда «силлиқ» битмайди. Раис қабулида шундай кишиларга ҳам дуч келиндики, уларга гап уқтиргунча, юрагингиз қинидан чиқаёзади, асабингиз таранглашиб чўрт узилай дейди. Баъзи шикоятчилар ёлғон-яшиқни дўндириб, ўз талабларини қондириш учун жонларини жабборга беришга ҳам тайёр эдилар. Биз шундай гапга тушунмайдиган баъзи шикоятчилар ҳақида сўз юритмоқчимиз.

Урта ёшдан ошган аёл иккала қўлини кўксига қўйган ҳолда таъзим билан хонага кириб келади. Омил Саидкаримович ҳурмат юзасидан ўрнидан туради.

— Отим Розия, отамнинг оти Тошхўжа,— дейди салмоқланиб у. — Мана паспортимдан кўрақолинг, қоқиндиқ. Уғлим, мартабангиз бундан ҳам улуғ бўлсин, квартир беришмоқчийди. Икки энлик хат ёзиб берармишсиз.

Омил Саидкаримович бир парча қоғозга нималарнидир ёзиб туриб, ўйланиб қолади. У квартира бўлимига телефон қилиб, тегишли ҳужжатларни сўрайди. Маълум бўлишича, Тошхўжаева Розиянинг Кўрхўжа кўчасидаги 48-уйи бузиладиган бўлиб, унинг оила аъзолари уй-жой билан тўла таъминланган. У бунга қаноат қилмай, яна алоҳида квартира олиш учун шикоят қилиб юрибди экан.

— Холажон,— деди раис ранжиганомуз,— шу уйда сиз билан яшайдиган ўғилларингизга учта алоҳида квартира берилди. Эндиги талабингиз ортиқча.

Розия хола олдин ялиниб-ёлворди, бўлмагач, кўзига ёш ҳам олди.

— Иним,— деди у,—келин-кеватларим чиқиштиришмайди. Узим кенжам билан алоҳида яшамоқчиман.

Қизиқ, шунгача бир ҳовлида «келин-кеват»лари билан тинч-тотув, иззат-ҳурматда яшаб келган Розия хола энди нимагадир чиқишмай қолди экан? Бу бир баҳона эди, холос!

— Шикоятчилар орасида баъзан шунақалар ҳам учраб туради,— деди Расулов,— Розия холанинг ҳаракати кечирарли. Лекин, ётиб қолгунча отиб қол, деб, уни ишга солган «домла»сидан хафа бўласан киши. Яқинда бир воқеани аниқладик. Ёқубов деган бир шахс ер участкаси олган. У бунга қаноат ҳосил қилмай, квартира сўраб, аризабозликни авжига чиқарди, жой олиш олдидан сири очилиб қолди...

Омил Саидкаримович гапини тугатмаган ҳам эдики, хона эшигини очиб, кўзларини чақчайтириб, бир аёл кириб келди. Раиснинг ҳолати алланечук ўзгарди. Рўйхатчи қиз: «Драма бошланадиган бўлди»— деб раисга қараб қўйди.

Аёл шаҳдам келиб Расулов рўпарасида тўхтади-да, сўради:

— Менинг ишим нима бўлди?

— Иложимиз йўқ опажон, деди раис.

— Нега ҳаммага бўлган, менга келганда... Сиз халқ хизматкорисиз, тушундингизми?! Шунинг учун тўғрилайсиз, вассалом!

Омил Саидкаримович, ҳурпайиб ҳужумга отлангандек турган «рақиби»дан чўчиброқми, ҳайтовур, сунъий жилмайиб, тушунтирди:

— Опажон, шаҳар Советининг қарорини бузишга ҳақимиз йўқ. Бу ҳақда сизга кўп марта айтдик, Ҳа деб келавергангингиз билан фойда чиқмайди.

— Ҳа, ҳа ҳали шунақами?— аёл шундай деди-ю, қабулхонани бошига кўтариб бобиллай кетди. У гоҳ раисга, гоҳ рўйхатчи қизга бақириб-чақириб, ўзига келган таҳқиромуз сўзларни қайтармас, ижроком ходимлари шаънига туҳмат тошларини отар эди. Хатто столдаги сиёҳдонга ҳам қараб қўярди. Рўйхатчи қиз унинг авжига чиққан жазавасидан қўрқдими, эшикка яқин бориб турди. Раис аёлни босишга уринди. Ниҳоят, Тўлаганова «юқорига арз қиламан, сенларга кўрсатиб қўяман» деб, чиқиб кетди.

Хўш, Шоҳида Тўлаганова ҳақмиди? Мутлақо! У яшаб турган Кўрхўжа кўча, 40-уй иттифоқо бузиладиган бўлди, Шу туфайли унинг икки нафар оилали ўғлига биттадан квартира берилди. Тўнғич ўғли Фатхулла Абдуллаев бу ғамхўрликдан беҳад ҳурсанд бўлди. Шунга қарамай, Шоҳида Тўлаганова ер участкаси беришни талаб қилиб, шикоят қилиб юрибди. Район ва шаҳар ижроия комитетидаги ўртоқларнинг бошини қотиряпти...

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим раҳбарларнинг меҳнаткашлар ариза ва шикоятларига «мендан кетгунча »қабилида енгил-елпи қараб, иш тутишлари туфайли айрим кишилар ойлаб овора-сарсон бўлишмоқда. Қ. Соттибоева беш йилдан бери квартира сўраб турли ташкилотларга қатнайди. Унинг қўлида бир қанча ёзишмалар бўлиб, баъзисида «мужмал» ваъда берилган, Соттибоева ана шу ваъдага умид боғлаб, уни рўкач қилиб, талабини асослашга уриниб юрибди. Унинг яшаб турган Далазор кўчасидаги 1-уйга бориб кўрилганда, уй шароити у айтгандай «ачинарли» ва «оғир» эмаслиги аниқланди, Агар ижрокомнинг собиқ раислари ўз вақтида буни аниқлаганларида эди, етти фарзанднинг онаси мужмал ваъдаларга ишониб, шунча сарсон бўлиб юрмаган бўлур эди.

Район ижроия комитетига қарашли айрим бўлимларнинг раҳбарлари, ходимлари меҳнаткашларнинг аризаларига яхши эътибор беришмаётир. Бу ҳол эса ижроком раиси қабулига келувчиларнинг сонини ошишига сабаб бўлмоқда. Масалан, Шониров пропискадан ўтиш учун район ички ишлар бўлимига, Султонова эса бир шикоят билан коммунал хўжалик бўлими ходимларига мурожаат қилган. Уларнинг ҳақли талаблари бўлим ходимлари томонидан ижро этилмагач, раис ҳузурига киришга мажбур бўлишди. Бу шикоятчиларнинг ҳақли талабини дарҳол ҳал этиш юзасидан бўлим ходимларига топшириқлар берилди.

Биз райижрокомнинг бир иш куни билан танишиб, юқоридаги манзараларни кўрдик. Бу ерда меҳнаткашлар шикоят ва аризаларига муносабат масаласида қатор ижобий томонлар билан бирга талай камчиликлар борлигининг гувоҳи бўлдик. Райижроком партия ва ҳукуматнинг тегишли қарорларидан хулоса чиқариб, ўз ишини янада яхши йўлга қўйиш учун куч-ғайратини аямайди, деб умид қиламиз.

М. ИБРОҲИМОВ.

ЯХШИ ДАМ— МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

«Ташсельмаш» заводининг касаба союз комитети ишчиларнинг меҳнат отпускаларини марказий ва дам олиш санаторияларида ўтказишлари учун йўлланма билан ёрдам бермоқда

Яқинда ўндан ортиқ ишчи-хизматчи Кавказ, Қора денгиз соҳилларида, Кисловодск, Железноводск, Пятигорск санаторийларида дам олиб, даволаниб қайтди. Бундан ташқари, ўнлаб машинасоз республикамизнинг санаторий ҳамда Сўқоқ, Бурчмулла, Оқтош, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» дам олиш уйларида ҳордиқ чиқармоқда.

Завод касаба союз комитети икки дам олиш кунида областимизнинг тоғлик районларида қор сайли уюштирмоқда. Бу йил заводнинг уч мингдан ортиқ ишчи-хизматчиси санаторий ва дам олиш уйларида ҳордиқ чиқаради.

Спорт

ЧУЛКОВА МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНИ

Москвада ака-ука Знаменскийлар номидаги манежда енгил атлетика бўйича қишки мамлакат чемпионати ўтказилди. Бу мусобақада бир неча юксак натижалар кўрсатилди. Тошкентлик Надежда Чулкова баландликка сакраш мусобақаларининг ғолиби бўлди. У ёпиқ залда ҳам дуруст натижа кўрсата олишини намойиш қилди. Ҳамшаҳримиз 180 сантиметр баландликдаги планкадан ошиб ўтиб, СССР чемпиони фахрий номини қўлга киритди.

МИНСК ТУРНИРИНИНГ ҒОЛИБЛАРИ

Белоруссия пойтахтида бокс бўйича халқаро турнир ўтказилди. Турнирда Болгария, Руминия, Венгрия, Польша, Чехословакия, ГДР, Югославия, Замбия, Ироқ ва Совет Иттифоқининг машҳур «чарм қўлқоп усталари» куч синашдилар. Мусобақада қатнашган тошкентлик спорт мастери Абдулла Қодирохунов билан, самарқандлик Николай Анфимов турнир ғолиби бўлдилар. Улар ҳамма рақибларини мағлуб этиб финалга чиқдилар. Финал «жанг»ида Абдулла Қодирохунов спорт мастери Анатолий Камнев билан учрашди. Биринчи ярим ўрта вазили Камнев бунгача СССР чемпиони Сурен Казарянни мағлуб этган эди. Ҳамшаҳримиз кучли рақиби билан бўлган баҳсда юксак техникасини намойиш қилди ва ҳурмат шоҳсупасининг энг юқорисидан жой олишга муяссар бўлди. Николай Анфимов ярим финалда рақибини биринчи раунддаёқ таслим қилди. У ҳал қилувчи «жанг»ни ўтказмай, ғолиб деб эълон қилинди. Чунки, рақиби бетоб бўлиб рингга чиқмаган эди. Тошкентлик халқаро классли спорт мастери Рифат Рихсиев ҳам бир неча чиройли учрашувлар ўтказди. У айниқса Замбиянинг тўрт марта чемпиони В. Сузе билан бўлган олишувни муваффақиятли ўтказди. Ҳамшаҳримиз ярим финалда В. Соколов билан учрашди. Учинчи раундда Рифатнинг қоши шикастланиб, қолгач, «жанг» тўхтатилди. Рихсиев учинчи ўринни олди.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

«Арарат» футболчилари Жазоирда ўтказилган халқаро турнирда ғолиб чиқдилар. Улар ҳал қилувчи матчда Руминиянинг «Уата» командасини 2:0 ҳисобида енгдилар. Тўпларни Бондаренко ва Казарян киритди.

СССР кубогининг 1/16 финалида қатнашувчи 32 команданинг ҳаммаси аниқланди. Олий ва биринчи лиганинг 28 та коллективи сафига «Помир»дан сўнг «Шинник», «Автомобилист», «Олға» футболчилари ҳам қўшилдилар.

Кубок мусобақаларида қатнашиш учун Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари Хоста шаҳрига жўнаб кетдилар. 2 март куни ҳамшаҳарларимиз «Днепр» билан беллашишади.

ПУЛГА СОТИЛГАН ЎЙИНЛАР

Яқинда Германия Федератив Республикасининг махсус футбол трибунали олий лиганинг «Арминия Билефельд» командасини мусобақалардан четлаштирди. Гап шундаки, мазкур клуб чиновниклари ўтган йил ёзги турнирнинг ҳал қилувчи босқичидаги бешта ўйин натижасини сотиб олиш учун 465 минг марка ажратган эдилар. Улар 250 минг маркага ўз командаларининг «Герта БСЦ» командаси билан бўладиган учрашувини (1:0), 40 минг маркага «Шалке 04» командаси билан учрашувини (1:0), 45 минг маркага «ВФБ —Штутгарт» командаси билан учрашувини (1:0) сотиб олган эдилар ва «Айнтрахт Брауншвейг»— «Ротвайс Оберхаузен» матчида дуранг натижа учун 70 минг марка тўлаган эдилар.

Футболдаги қаллоблик учун бундай жанжалга бир неча команда тортилган бўлса ҳам битта клуб устидан оғир ҳукм чиқарилди. Шунинг ўзи ҳам Ғарбдаги спорт қаллобларининг башарасини яққол очиб кўрсатди.

ТОШКЕНТЛИК ПИОНЕРЛАР — ЧУКОТКА УҚУВЧИЛАРИГА

Тошкентдаги 115-ўрта мактабнинг Йўлдош Охунбобоев номли пионер дружинаси «Чукотка операцияси» Бутуниттифоқ жанговар ҳаракатида қатнашмоқда. Ўтган йилнинг ўзида 5-а синф отряди 3 тонна макулатура ва кўплаб металлолом йиғиб, ундан тушган маблағни Чукоткадаги пионерлар саройи қурилишига юборишди.

Суратда: 5-а синфнинг деворий газета редколлегияси аъзори Ў. Жўраева ва Р. Васихонова

Р. ШАМСИДДИНОВ фотоси,

(ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИ УЧУН

Ўзбекистон Давлат филармониясининг «Шодлик» ансамбли Тошкент области колхоз ва совхозларига жўнаб кетишди. Улар Бўка, Янгийўл, Юқори Чирчиқда ўз санъатларини намойиш қиладилар. 55 кишидан иборат бўлган ансамблга Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Х. Нишонов раҳбарлик қилмоқда.

Куни-кеча ансамблнинг бир группа артистлари Пискент районида концерт беришди. Областимизни айланиб бўлгач, улар қардош Тожикистон республикасига йўл олишади. ●

Шу кунларда область матлубот жамияти аҳолига турли озиқ-овқат ва саноат молларини етказиб беришни ташкил қилмоқда. Шу билан бирга районларда, колхоз ва совхозларда янги типдаги озиқ-овқат ҳамда саноат моллари магазинлари қуриш ишларини ҳам олиб бормоқда.

Бу йил областимизда 36 та янги магазин фойдаланишга топширилади. Буларнинг энг йириги Калинин райони марказида бўлади. Бу савдо марказида 30 киши хизмат қилади. Магазин икки қаватлик бўлиб, сотувчи ҳамда харидорлар учун барча қулайликларга эга.

Ҳозир Паркентда, Оққўрғон райони луб заводи қошида, Бўстонлиқ районининг «Ленинград» ва Фрунзе номли колхозларида ҳам ҳар бири олти ўринли янги типдаги магазин қурилаётир. Бундан ташқари, 15 дан ортиқ колхоз ва совхозда янги типдаги ихтисослашган нон магазинлари қурилиши мўлжалланди.

Аҳолини иссиқ оби нон билан таъминлаш мақсадида Оққўрғон, Орджоникидзе районларида ва «Халқобод» совхозида ҳар суткада 30 тонна нон ёпадиган нонвойхона қурилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«МАГАЗИН ҚАЧОН ОЧИЛАДИ?»

Газетамизнинг 2 февраль сонида «Редакцияга хатлар» рубрикаси остида қуйидаги танқидий хабар босилган эди: «Юмалоқ» посёлкаси территория жиҳатидан Чирчиқ шаҳри ихтиёрига ўтказилгач, у ерда қатор ободончилик ишлари олиб борилган. Аммо шу давргача аввалги магазин ўрнига бошқа магазин қурилмагани натижасида бу ерда яшайдиган аҳоли кундалик озиқ-овқат ва бошқа маҳсулотларни харид қилиш учун «Оққовоқ» посёлкасига ҳамда Чирчиқ шаҳрига қатнашга мажбур бўлишади.

Бу хабарни текшириш ва чора кўриш учун Чирчиқ шаҳар ижроия комитетига юборилган эди. Яқинда ана шу хабарга шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ А. Каримовдан жавоб олдик.

Унда айтилишича, танқидий хабардаги келтирилган фактлар тўла тасдиқланган.

Яқин кунларда магазин очилиб, аҳолига керакли маҳсулотлар билан савдо қила бошлайди.

Амина Собитова Чорвоқ посёлкасидаги 17-ўрта мактабнинг тажрибали, жонкуяр педагогларидан. У дарсларни ўқувчиларга мазмунли ва лўнда тушунтириш учун барча усул ва кўргазмали қўлланмалардан фойдаланади. Суратда: 4-а синфда тинчлик ва дўстлик мавзуига бағишланган рус тили дарси.

И. ПОРТНОВ фотоси.

Турналар

ОВЧИ БЛОКНОТИДАН

●

Туркистон тизма тоғининг Бойқўнир тоғ ўрмонларида қуён овлаяпмиз. Кечаси билан ёққан қор оёғимиз остида ғирчиллайди, қуёш нуридан жилваланиб кўзни қамаштиради. Тоғ бағрини қоплаган устунбон арча, шиғил мева ва қорнинг оғирлигидан ерга эгилган қорақанд дарахтларини оралаб боряпмиз.

Ҳаммаёқда қуён, тулки, каклик, турли ўрмон паррандаларининг излари. Мана, қорни чангитиб қочган қуённинг изи — тулкивойдан қочгандир, ё ўзига ўхшаган бирон шалпонқулоқ дўсти билан учрашишга шошилгандир.

Қип-қизил меваларини оппоқ қорга тўккан наъматакнинг атрофи майда қуш ва какликларнинг «кашта гул» излари билан пардозланган.

— Бу юришда биттасини ҳам отолмаймиз-ов! Келинг, мен шу жойда пойлаб турай, сиз қувиб чиқинг. Кейин мен қуваман, сиз отасиз.

Мутал ака «бўпти» деганича арчаларни оралаб кетди. Кам деганда 200 йил ҳаёт кечириб қулаган улкан арчанинг томиридан униб чиққан ёш арча шохлари орасига яшириниб олиб, беихтиёр атрофдаги гўзал манзарани кузата бошладим.

Рўпарамда Россия ўрмонларида кўпроқ учрайдиган қизил қобиқли оқчечак дарахти ўзининг гилосга ўхшаш тўп-тўп мевасини тилла барглари орасидан кўз-кўз қилиб турибди. Унинг шохларига чирмашиб олган учқат ва ирғайнинг оқ ҳамда қора мунчоқ мевалари худди безанган келиннинг маржонларини эслатарди.

Шу пайт турналарнинг «қурли-қурли»си дара ва арчазорларни уйғотди. Осмонга қарасам, мармар булутлар орасида турналар галаси айланарди. Қорнинг тиниқшини кутиб, тоғ олдида дам олган турналар энди узоқ сафар олдидан сафларини тартибга солишмоқда эди. Йўлбошчи турналар ўзларининг турли оҳангдаги куйлари билан «ким бор—ким йўқлигини» йўқлагандай ва турналарни сафдан ўз жойларини эгаллашга чақираётгандай туюларди. Бироздан сўнг ўзларигагина мос тизимга терилишиб бўлгач, турналар карвони наво-куйлари билан тоғдан ошиб жанубга йўл олишди.

Самодан таралаётган ажиб оҳангга берилганлигимдан шундайгина ёнбошимдан ўтиб кетган иккита қуённи кўрмабман ҳам. Мутал аканинг «ухлаб қолдингизми» деган сўроғидан овга келганим эсимга тушди. Шунда у «нега отмадингиз» деб менга ҳозиргина ўтган қуёнларнинг изини кўрсатди.

Шу куни иккаламиз фақатгина битта шалпонқулоққа эга бўлиб қайтдик. Овим унча ўнгидан келмаган бўлса ҳам табиат оғушида турналар навосидан олган таассуротларимнинг ўзи бир дунё эди.

Ғ. ЖЎРАЕВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

10.55 — Курсатувлар программаси, 11.00 — Янгиликлар, 11.10 — «Биринчи меҳмон» (бадиий фильм, ўзбек тилида), 12.25 — Кўрсатувлар программаси.

12.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатувлар программаси, 18.00 — «Марек Пегуснинг ғаройиб саргузаштлари». (Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 8-серияси, ўзбек тилида).

Рус тилида: 18.25 — «Актрисалик — менинг касбим». СССР халқ артисткаси А. И. Климова ҳақида ҳикоя. 18.35 — «Ахборот» информацион программаси. 18.50 — «Оламга саёҳат». Киносаёҳатчилар клуби— Узбекистон меҳмонлари.

Ўзбек тилида: 20.35 — «Ахборот» информацион программаси. 20.55 — «Ноз-неъмат бунёдкорлари» программаси, 21.30 — «Рубоб тароналари». Ғуломқодир ЭРГАШЕВ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

УҚУВ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 20.00 — Уқитувчи экрани. «Физикани ўрганишда экспериментларнинг роли». Физика фани бўйича консультация. 20.40 — Чизма геометрия бўйича ўқув фильми. 21.50 — Классик чолғу куйлари (ўзбек тилида).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/III да Травиата.

ҲАМЗА НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 29/II да Парвоз, 1/III да Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/III да Нурхон, 2/III да Ажаб савдолар.

КИНО

Садоқат (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, САНЪАТ САРОЙИ, «КЎКЧА», «ДРУЖБА», «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Антрацит — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», (кундуз ва кечқурун).

Кононир Даллас саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Венгер бойи — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Кекса Тоомасни ўғирлашди — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

2, 3 МАРТ КЕЧ СОАТ 7 ДА СССР биринчилиги учун «А» класснинг II группасидаги КОМАНДАЛАРИ УРТАСИДА «МОТОР» (Барнаул) — «СПАРТАК» (Тошкент).

ХОККЕЙ

Билетлар сотилмоқда.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

14 март кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти мева-сабзавотчилик ва ўрмон хўжалиги факультетининг илмий совет кенгаши (60-аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Л. М. Лященко: «Чўй водийсида қишки теплицаларда бодринг навларини танлаш ва уларни баъзибир агротехник масалаларини ўрганиш» деган темада;

А. И. Расулов: «Урта Осиё қовунларининг кузги ва қишки навларини сақланиш хусусиятларини ўрганиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Орджоникидзе район, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

ТОШКЕНТ «ПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА (Питомная кўчаси, 5-уй) монтаж бўйича вентиляциячи слесарлар, электр пайвандчилар

КЕРАК

Иш бир сменали.

Тошкент шаҳрининг ҳамма районларида иш участкалари мавжуд.

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй—аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда Тошкент шаҳридаги район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р—02252 ИНДЕКС 64697. Б. 1697.